

Αριθ. εικ. 152723
150

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
• ΔΑΣΥΡΙΩΤΟΥ
• ΛΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΤΟΜΟΣ

1841-1842.

Ὅς διδάχθησιν πολλοί, καὶ πληθυνθῆ ἡ γνώσις. — Δανιὴλ ιβ' ε.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Τ. ΓΕΡΦΛΙΤΤΟΥ.

1842.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΑΠΟΘΗΚΗ

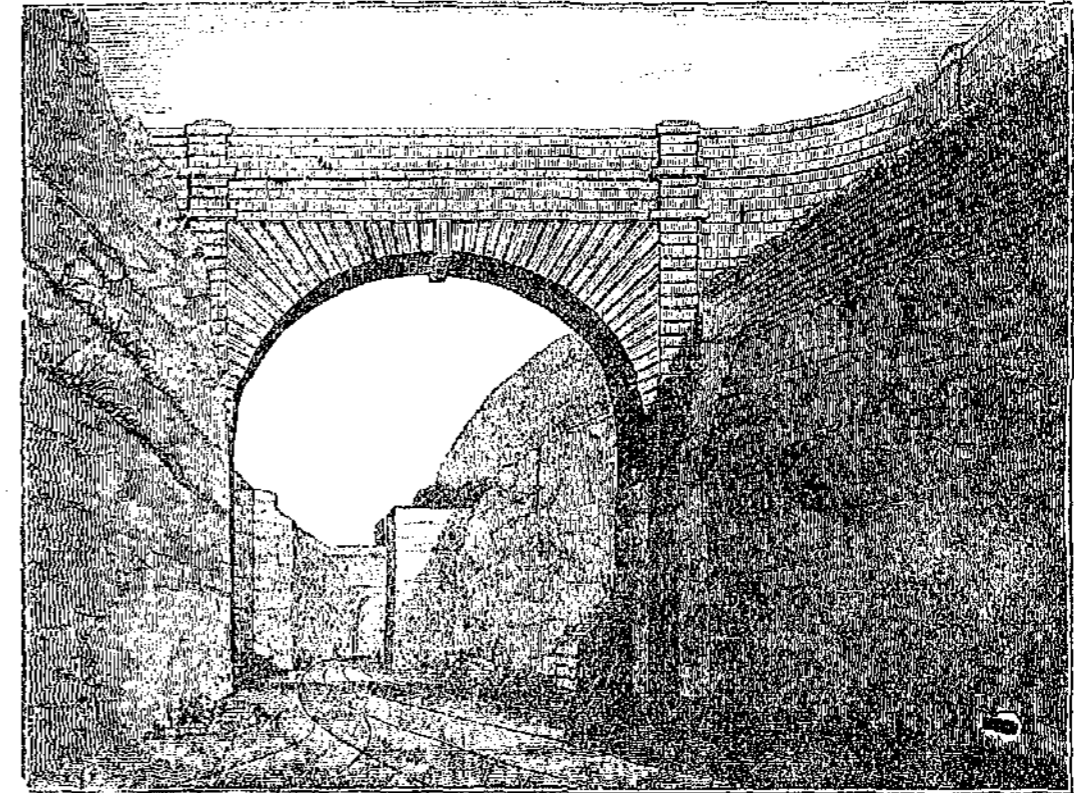
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΙΟΥΛΙΟΣ, 1842.]

[ΑΡΙΘ. 67.]

ΠΕΡΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ.

Όρυγμα εις τὸ Όρος τῶν Ἐλαιῶν, ἐπὶ τοῦ ἐκ Λισερπάλου εἰς Μαχιστρῖαν Σιδηροδρόμου.

Ἡ ΤΑΧΥΤΗΣ τοῦ ὁδοιπορεῖν λογίζεται δικαίως ἐν ἀπὸ τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦ παρόντος αἰῶνος. Διὰ τῶν ἀτμοπλοίων καὶ τῶν σιδηροδρόμων ἠλαττώθη τὰ μέγιστα ἢ μεταξὺ ἀπομεμακρυσμένων χωρῶν διάστασις· αἱ γνώσεις μεταβαίνοσι ταχύτερον ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, καὶ τῶν ἔθνῶν αἱ πρὸς ἀλλήλα σχέσεις κατορθοῦνται ἀσυγκρίτως εὐκολώτερον. Αἱ πραγματεῖαι μεταφέρονται εἰς ὀλιγώτερον χρόνον καὶ μὲ μικροτέραν δαπάνην· οὗτοι δὲ τῆς τιμῆς αὐτῶν ἐλαττωμένης, δύνανται τὴν σήμερον καὶ οἱ πτωχότεροι νὰ μεταλαμβάνωσιν ἀπὸ ἀναπούσεις, αἵτινες πρότερον ἐλογίζοντο τῶν πλουσίων μόνον ἴδια.

Εἰς τὴν Τουρκίαν, εἶναι μὲν γνωστὰι πρὸ καιροῦ αἱ τῆς ἀτμοπλοίας ὠφέλειαι, ἀλλὰ θέλουσι μένει διὰ πολὺν ἀκόμη χρόνον ἄγνωστοι αἱ τῶν σιδηροδρόμων. Πῶς τινόντι νὰ ἐλπίσωμεν σιδηροδρόμους, ὅπου καὶ τῶν ἀμαξιτῶν δρόμων εἰσέτι στερούμεθα; Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι ἡ εὐ-

τυχὴς ἀρξάμενη ἐν Τουρκίᾳ πρόσδος θέλει συνεπιφέρει καὶ τὴν κατασκευὴν ἐντελεστέραν μέσων συγκοινωνίας παρὰ τὰ νῦν ὑπάρχοντα. Τοῦτο ἀπαιτεῖται πρὸς ἐμφύχωσιν τῆς γεωργίας καὶ τοῦ ἐμπορίου, καὶ θέλει συντείνει τὰ μέγιστα εἰς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ, καὶ εἰς οὐκισμὸν τῶν ἐκτεταμένων καὶ εὐκάρπων χωρῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας, αἵτινες τὴν σήμερον ὑπάρχουσι σχεδὸν ἔρημοι.

Ὅπου ὁ πολιτισμὸς ἔκυψε τὰς πλέον γιγαντιαίας προόδους, ἐκεῖ καὶ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἐβίβασαν εἰς ὑψηλότερον βαθμὴν ἐντελείας. Ἡ Ρώμη τοπάλαι, δέσπονα σχεδὸν ὅλης τῆς οἰκουμένης, κατέβαλε μεγίστους κόπους καὶ ἀδράς δαπάναις εἰς κατασκευὴν δρόμων καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἐπιρράτειαν· οἱ ἀξιολογώτεροι τῶν σημερινῶν δρόμων τῆς Ἰταλίας εἶναι τεθεμελιωμένοι ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Ρωμαϊκῶν ὁδῶν, αἵτινες ἦσαν τόσον ἐντελής

κατεσκευασμένοι, ὥστε μετὰ τὴν παρέλευσιν δεκαπέντε ἐκτονταετηρίδων τινὰ μέρη σώζονται ἀκόμη ἀκέραια. Τὴν σήμερον ἡ νῆσος τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ἡ γῶρα τοῦ μάλλον γεωργικῆς, μάλλον βιομηχανικῆς, καὶ μάλλον ἐμπορικῆς λαοῦ τῆς γῆς, εἶναι αὐτὴ ἐκείνη, ὅπου τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ὑπάρχουσι καὶ ἀφρονότερα καὶ ἐντελέστερα. Ἄριστοι ἀμαξίτιοι δρόμοι, καὶ πολυάριθμοι διώρυγες, πρὸ πολλοῦ διατέμνουσι τὴν νῆσον κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν· εἰς ταῦτα προσετέθησαν ἐσχάτως καὶ οἱ σιδηροδρομοί, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁπίων, καὶ ἐκάστην αὐξάνων, προσάγει, καὶ, τράπον τινὰ, ἐνόησε, τὰς πρώην ἀφεστύσας ἐπαρχίας καὶ πόλεις αὐτῆς.

Ὁ πρῶτος δημόσιος σιδηρόδρομος διὰ τὴν μεταφορὰν πραγματεῶν καὶ ἐπιβατῶν ἠνοίχθη ἐν Ἀγγλίᾳ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1825, μεταξὺ Στόκτον καὶ Δάρλινγτον· εἶναι δὲ 25 μιλίων τὸ μήκος. Ἀλλὰ 50 ἐνιαυτοὺς πρὸ τούτου ὑπῆρχον πάμπολλοι μικροὶ μεμονωμένοι σιδηρόδρομοι, ὡς ἐπιτοπλεῖστον ἐγγὺς τῶν ἀνθρακωρυχείων, χρησιμεύοντες εἰς τὴν μετακομιδὴν ἀνθράκων καὶ ἄλλων ὀρυκτῶν.

Ὁ δευτέρος μέγας σιδηρόδρομος ἐν Ἀγγλίᾳ ἠνοίχθη τὴν 15ην Σεπτεμβρίου, 1830, μεταξὺ τῶν πόλεων Λισερπάλου καὶ Μαγκεστρίας· ἐκτείνεται δὲ τριάκοντα ἐν μίλιον. Ἡ Μαγκεστρία, ἣτις ἐμπορεῖ δικαίως νὰ θεωρῆται ὡς τὸ μέγα βιομηχανικὸν τῶν πλείστων μερῶν τῆς οἰκουμένης, λαμβάνει τὰς ἀκαταργάστους ὕλας ἀπὸ τὴν Λισερπάλου, καὶ πάλιν τὰς ἐξάγει διὰ μέσου αὐτῆς κατεργασμένας. Ὄθεν αἱ δύο αὗται πολυάνθρωποι καὶ ἀξιόλογοι πόλεις ἔχουν ἀδιακόπους σχέσεις· καὶ μολονότι προὔπῃρχον μεταξὺ αὐτῶν δύο διώρυγες, ἦτον ἄνω εἰς ἀκρον ἐπιθυμητὴ αὕτη ἡ περιπέλοισ ἐκάλυψις τῆς συγκοινωνίας. Ἀρχήτερα τὸ ταξείδιον ἀπαιτοῦσε κατὰ μέσον ὄρον τριάκοντα ἐξ ὥρας· τώρα δὲ μόνον δύο.

Οἱ σιδηρόδρομοι ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἦναι σχεδὸν ὅλιος διόλου ἐπίπεδοι· ἀλλὰ τοῦτο διὰ νὰ κατορθωθῆ, ἀπαιτοῦνται ἄδρα δαπάναι καὶ κολοσασκὰ ἔργα. Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀπὸ Λισερπάλου εἰς Μαγκεστρίαν, ἐξωρύχθησαν δύο μακρὰ ὑπόγειοι διόδοι, καὶ κατεσκάφησαν ἐξ ἰσχυρῶς ἐπιτοπλεῖστον διὰ στερεῶ βράχου ἀνυψώθησαν ἐκτεταμέναι κοιλιάδες, συνεπήχθη καὶ ἐστερεώθη βαλτωδεστάτη γῶρα, καὶ ὠκοδομήθησαν ἐξήκοντα τρεῖς γέφυραι. Ἐκ τῶν γεφυρῶν ταύτων ὁ σιδηρόδρομος περναῖ ὑπὸ τὰς τριάκοντα ἐπὶ εἰκοσιεὶς περναῖ ἐπάνωθεν τῆς κοινῆς λεωφόρου, καὶ ἐπὶ πέντε διαβιβάζεται ὑπεράνω τῶν ὑδάτων ποταμοῦ τινός, διωρύγων, κλπ. Αἱ ἐπ' αὐτοῦ ὁδοιπορίαι γίνονται ταχύτατα. Μηχανὴ τις, ἀπὸ τρεῖς μόνον ἀνθρώπων ἐπιφορτισμένη, διέβη ὅλην τὸ διάστημα εἰς μίαν ὥραν· ἄλλη μηχανὴ, σύρουσα ἐξοπλίω τῆς τριάκοντα ἀμάξας, φορτωμένης ἀπὸ 164½ τόνους, δηλαδή ἀπ' ὀλόκληρον φορτίον ὄχι μικροῦ πλοίου, ἐφθάσεν ἐκ Λισερπάλου εἰς

* Ἰδε Ἄποθ. Τόμ. Β'. Σελ. 21.

Μαγκεστρίαν εἰς δύο ὥρας καὶ τριάκοντα τέσσαρα λεπτά· ἐξ ὧν δεκαπέντε ἐδαπάνησε λαμβάνουσα ὕδωρ, κτλ. Εἰς τὸ μέρος τοῦ δρόμου τὸ διόλου ἐπίπεδον, προέβησαν ἡ μετακινήτικα μηχανὴ εἰκοσι μίλια καθ' ὥραν.

Ἐκ τῶν πρειρημένων δύο μακρῶν ὑπογείων παραμύτων ἡ ἐμπροσθεν εἰκονογραφία παριστάνει τὸ ἐν, ἡ μάλλον τὴν εἰς αὐτὸ εἰσοδόν. Τὸ ἀπτόμιν ὕψωμα, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἡ διόδος ἐλατομήθη, καλεῖται ὄρος τῶν Ἑλλειδῶν· τὸ ἐν αὐτῇ δὲ κατασκευασθὲν βαθὺ καὶ στενὸν χάσμα εἶναι ὑπὲρ τὰ δύο μίλια τὴν ἔκτασιν, καὶ εἰς τὸ βαθύτατον μέρος ἐξδομήθησαν πύλας ὑποκάτω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους. Τετρακόσια ὀδομήματα χιλιάδες κυβικῶν βαρῶν πέτρας ἐξωρύχθησαν ἀπὸ τὴν ἀνασσαφὴν ταύτην, καὶ ἐρησίμωσαν εἰς κτίσιν γεφυρῶν, τοίχων, κλπ.

Ἡ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΙΝΑΝ.

Τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς οἰονδήποτε ἔθνος ἐμπορεῖ τις ἀσφαλῶς νὰ κρίνῃ ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ καταστάσεως τῶν γυναικῶν. Τὰ ἔθνη ἐκείνα, ἅσα ἐπιμελοῦνται τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ γυναικείου φύλου, κυβερνοῦνται ὡς ἐπιτοπλεῖστον ὑπὸ νόμων καταλλήλων εἰς τὸ προάγειν τὴν γενικὴν εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ· ἐξ ἐναντίας δὲ, ὅπου μόνον τὸ σωματικὸν κάλλος θεωρεῖται λόγου ἕξιν, ὡς ὑπὸ τὰς δεσποτικὰς κυβερνήσεις τῶν Ἀσιατικῶν ἔθνῶν, ἐπικρατεῖ κοινῶς ἡ τυραννία, ἡ καταδυναστεία, καὶ ἡ δουλεία. Εἰς ἀγρίας φυλάς, τὰ βαρύτερα καὶ δουλοπραπέστερα ἔργα ἐπιβάλλονται εἰς τὰς γυναῖκας.

“Οἱ Σῖναι,” λέγει ὁ Ἀγγλος περιηγητὴς Βαντων, “ἐξευτελίζουσι καὶ περιορίζουσι τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας μάλλον τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἢ καὶ τῶν Ἑυρωπαϊῶν τοῦ σκοτεινοῦ μεσαιῶνος. Μὴ ἀκούμενοι εἰς τὴν φυσικὴν ἀποστέρησιν τῆς χρήσεως τῶν ποδῶν*, ἐπενόησαν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ φυλάττειν αὐτὰς ἐτι μάλλον περιωρισμένας, νὰ κατακρίνωσι τὴν γυναῖκα, ἣτις τολμᾷ νὰ φαίνεται εἰς τὸν δρόμον, ὡς ἠθικὸν ἔγκλημα πρῶτουσαν. Ἄν λάβωσιν αἰτίαν νὰ ἐπισκεφθῶσι φῖλον ἢ συγγενῆ, πρέπει νὰ μεταφερθῶσιν ἐν κλειστῷ φαρῶν ὑπὸ δούλων· τὸ περιπατήσαι, ἢ δελεῖν εἰσθαι ὑπερβολικὴ χυδαιότης. Καὶ αὐταὶ αἱ χωρικαὶ, αἱ μὴ δυνάμεναι νὰ ὑποφέρωσι τοιαύτην δαπάνην, προτιμῶσι τοῦ περιπάτου εἶδος μονοτρόχου τινός σκεπαστοῦ ὀχήματος, ἀρκετὰ γελιοῦδους.”

“Ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸν πύργον τοῦ ναοῦ τῆς Ναγγ-τσαγγ-φῶ,” λέγει ἄλλος περιηγητὴς, “ἀπάντησα δύο μονότροχα φαρῶν, τὸ πρῶτον μὲ δύο καλοσνδυμένας γυναῖκας, τὸ δ' ἄλλο μὲ παιδα εἰς αὐτὰς ἀνήκοντα. Ἀλλόκοτον ὄχημα τῶντι δι' ἐπισκεπτομένης κυρίας!

* Οἱ Σῖναι, σφίγγοντες τοὺς πόδας τῶν ἀπαλῶν κορασιῶν, καθιστῶσιν αὐτοὺς τῶσον μικροὺς, ὥστε αἱ γυναῖκες αὐτῶν μόλις δύνανται νὰ περιπατήσιν.

Μεταχειρίζονται ὅμως αὐτὸ εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς Κίνας πρὸς μετακομιδὴν ὑποκειμένων τε καὶ πραγμάτων· τῶν πρώτων, ἐν γένει, τῆς κατωτέρας τάξεως.

Αἱ πτωχότεραι Σινίδες πάσχουσι πολὺ μάλλον παρ' ὅσον αἱ πλουσιώτεραι. Αὐταὶ δὲν ἀπολαύουσιν οὐδὲ τὰς ἀρνητικὰς ὠφελείας τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ περιορισμοῦ, ἢ ἐξάρισιν ἀπὸ ἐπίμοχθου καὶ δουλείου ἐργασίαν· πολλὰ αὐτῶν ἀναγκάζονται νὰ δουλεύωσι μὲ βρέφος ἐπὶ τῶν νῶτων, ἐνὸς ὁ σύζυγος δαπανᾷ τὸν καιρὸν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον ἢ ἄλλας κακοηθείας.

“Πολλάκις,” λέγει ὁ πρῶτος τῶν ἀνωτέρω περιηγητῶν, “εἶδον γυναῖκας βοηθούσας εἰς τὸ ἐλκεῖν ἐλαφρὸν τι ἄροτρον καὶ τὸ τριπράνιον. Παρητήρησα δὲ καὶ εἰς τινὰ Σινικὴν ζωγραφίαν γυναῖκα συνεζευγμένην μετὰ ὄνου εἰς τὸ αὐτὸ ἄροτρον. Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο αἱ Σῖναι δὲν εἶναι μοναδικαί, ἂν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τὸν φυσικοῖστορικὸν τῆς ἀρχαιότητος Ἡλίσιον· οὗτος παρατηρεῖ ὅτι, διὰ τὸ ἀνοιχθῆσαι οἱ ἐν Ἀφρικῇ εὐκαρποὶ ἀγροὶ τοῦ Ἰσηάκιου, ἦτο χρεῖα νὰ περιμένωσιν ἕως ὅτου αἱ βροχαὶ νὰ μαλακώσωσι τὴν γῆν· ἐπειτα δὲ, ὄναριον καὶ γραῦς, ὑπὸ τὸν αὐτὸν ζυγὸν δεδεμένοι, ἦρουν νὰ σῦρωσι τὸ ἄροτρον.”

“Ὅταν γεννηθῆ τέκνον, εἰ μὲν υἱός, τίθεται τόξον ἀριστερόθεν τῆς θύρας· εἰ δὲ κόρη, χειρόμακτρον τίθεται δεξιόθεν τῆς θύρας· μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὸ τέκνον περιφέρεται· τὸ ἄρρον ταξεῖται, τὸ θῆλυ ὄχι.” Τὸ ἔθιμον τοῦτο, λέγουσι οἱ Σῖναι, δὲν ὑπάρχει τὴν σήμερον· διότι, μ' ὄλην τὴν ἐπιμονὴν τῶν Ἑυρωπαϊῶν εἰς τὸ διαβιβάζοντες ἐπὶ τὰ Σινικὰ ἔθνη δὲν ἀλλάζουσι, τὰ νεώτερα ἔθνη κατὰ τοῦτο διαφέρουσι παντάπασιν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων. Οἱ σχολιασταὶ προσθέτουσιν, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐκρίνον ἀναγκαιότατον τὸ διακρίνειν τοὺς ἀνδρας ἀπὸ τὰς γυναῖκας, ἢ τὰ ἀγρία ἀπὸ τὰ κοράσια, διὰ θετικῶν σημείων ὑπεροχῆς, ὡς εἰς τὴν ἀνωτέρω περιστασίαν—καὶ προσέτι τοὺς μὲν παῖδας ἐτίμων κοιμίζοντες αὐτοὺς ἐπὶ κλίνης, τὰς δὲ κόρας ἐξευτελίζον κοιμίζοντες αὐτὰς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἐδεικνύετο ἀκόμη ἡ τῶν πρώτων ἀξιοπρέπεια, καὶ ἡ τῶν δευτέρων ἐξουχίωσις, διὰ φορεμάτων καὶ παιγνίων ἰδιαίτερων. Ἐὰν αὐτὸ δόγμα διδάσκαται εἰς τὸ ἀκόλουθον ἀπόσπασμα ἐκ τινος συλλογῆς ποιημάτων, κλασικοῦ συγγραμματος τῆς Κίνας:—

“Ὅταν γεννηθῆ υἱός,
Κοιμάται ἐπὶ κλίνης,
Ἐνδύεται λαμπρῶς,
Παίζει μὲ πολυτελεῖς λίθους,
Ἐχει ἡγεμονικὴν κραυγὴν·
Τὰ γόνατα τοῦ ἀυτοκράτορος τούτου περιβάλλονται μὲ πορφύραν,
Διότι αὐτὸς μέλλει γενέσθαι ὁ ἡγεμὸν καὶ βασιλεὺς τοῦ οἴκου.

Ἔπεται κατόπιν περιγραφή τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῆς γυναικός.

Ἄλλ' ἔσαν θυγάτηρ γεννηθῆ,
Κοιμάται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους,
Ἐνδύεται πενιχρῶς,

Παίζει μὲ κεραμίδιον,
Ἄδυναται νὰ πράξῃ καλὸν ἢ καλόν,
Χρέος αὐτῆς εἶναι νὰ προτομαζῇ οἶνον καὶ τροφήν,
Καὶ νὰ μὴ διδῇ ἀφορμὴν λύπης εἰς τοὺς γονεῖς οὕτως.

Ἢ ἐν τῷ τρίτῳ στίχῳ παράξενος διαβεβαίωσις ἐξηγεῖται κατὰ τρόπον ἐπίσης παράξενον. Ἄν πράττη καλόν, δὲν εἶναι γυνὴ· ἂν πράττη καλόν, δὲν εἶναι γυνὴ· δουλείος ὑποταγὴ εἶναι τὸ καθῆκον καὶ ὁ ὑπέρτατος αὐτῆς ἔπαινος. Ἀρετὴ ἢ κακία δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀνήκῃ εἰς γυναῖκα, μολονότι αἱ πράξεις αὐτῆς ἐνδέχεται νὰ ἦναι ἐνάρετοι ἢ κακοῦθες· τουτέστιν, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων τούτων σοφῶν ἡ γυνὴ δὲν λογίζεται ἠθικὸν ὄν. Τὴν ἐπικρατούσαν εἰς τὴν Κίναν ἰδέαν περὶ τῆς χαμηρῶς καταστάσεως τῶν γυναικῶν ὑποστηρίζουσι τὰ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων αὐτῆς περὶ ὕλισμου δοξαζόμενα. Εἰς φιλοσοφικὴν τινα βίβλον, θεωρουμένην ὑπὸ τῶν Σινῶν ὡς τὸν ἀρχαιότατον καὶ πολυτιμώτατον θησαυρὸν τῶν, διδάσκαται ὅτι ἡ μὲν οὐράνιος οὐσία γίνεταί τὸ ἄρρον, ἡ δὲ γῆνην τὸ θῆλυ. Ὁ Κομφύκιος λαλεῖ περὶ γυναικῶν καὶ ἀνδραπάδων ὡς ὁμοίου βαθμοῦ, καὶ παραπονεῖται περὶ τῆς δυσκολίας εἰς τὴν κυβέρνησιν ἀμφοτέρων. Νέος τις ἄριστα πεπαιδευμένος, ὁ ἦρως δημοτικῆς μυθιστορίας, παριστάνεται ἐκφραζόμενος τὴν γνώμην, ὅτι δέκα θυγάτηρες δὲν εἶναι εἰς οὐδέμιαν περιστάσιν ἰσότημοι ἐνὸς υἱοῦ. Ἀκόμη καὶ ἡ περιβόητος συγγραφεὺς, Παν-σει-πάν, νοουθετεῖ τὸ ἴδιον αὐτῆς γένος περὶ τῆς ἑαυτῶν οὐτιδανότητος, παρατηροῦσα ὅτι κατέχουσι τὸν κατώτατον βαθμὸν εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ ὅτι τὰ εὐτελέστερα ἔργα δικαίως τῷ λόγῳ προσδιορίζονται εἰς αὐτὰς. Ἀναφέρει δὲ καὶ ἀρχαῖον τι ἔθιμον, καθ' ὃ, ὅτε θῆλυ βρέφος ἐγεννήτο, ἀφίνετο τρεῖς ἡμέρας ἐπὶ τινῶν ῥακῶν εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ οἱ τοῦ οἴκου εἰσῆρχοντο χωρὶς διόλου νὰ περιεργάζωνται ὅτι καινόν τι συνέβη. Μετὰ ταῦτα ἐγένοντο μικραὶ τινες ἱεροπραξίαι καὶ χαραί. Τοῦτο δ' ἐπαίνεταί ὡς ὠφέλιμος νοουθεσία εἰς τὴν γυναῖκα, ἐμφαινουσα ὁποῖαν περιφρόνησιν ὠφελεῖ νὰ περιμένῃ εἰς τὸ διάστημα τῆς ζωῆς. “Πατέρες καὶ μητέρες,” λέγει ἡ συγγραφεὺς, “φαίνονται ὡς ἔχοντες ὄφθαλμοὺς μόνον διὰ τοὺς υἱοὺς τῶν· εἰς τὰς θυγάτηρας μόλις καταδέχονται νὰ ἐπιβλέπωσι.”

Συλλογίζεσθε (παρατηρεῖ ἡ αὐτὴ κυρία, ἀποτεινομένη πρὸς τὰς νεωτέρας τοῦ γένους τῆς) περὶ τῆς εὐτελοῦς καταστάσεως, τὴν ὁποῖαν ἡ φύσις σας προσδιώρισε, καὶ ἐκπληροῦτε τὰ χρέη σας ἀναλόγως! Ἄλλ' ἡ θυγάτηρ δὲν μένει πάντοτε θυγάτηρ· ὁ χρόνος καθιστᾷ αὐτὴν σύζυγον· καὶ εἰς ταύτην τοῦ βίου τὴν κατάστασιν ὀφείλει νὰ δεῖκνῃ τὴν πλέον ἀδίστακτον ὑπακοήν εἰς τὸν κύριόν τῆς· τὸ πᾶν αὐτῆς ἀνήκει εἰς τὸν ἄνδρα τῆς· δὲν ἔχει εἴποτε νὰ ἰδιοποιηθῇ, καμμίαν ἰδιοκτησίαν· ὁ σύζυγος αὐτῆς εἶναι ὁ ἡλιός τῆς, τὸ πᾶν δι' αὐτὴν. Ὁ σύζυγος ἔχει τὴν πλέον ἀπερίοριστον ἐλευθερίαν· ἐμπορεῖ νὰ νυμφευθῇ, καὶ ζωῆς τῆς γυναικός

αὐτοῦ, καὶ ἀποθανούσης, ὅσας γυναῖκας ἐπιθυμήσῃ· ἀλλ' εἰς τὴν γυναῖκα ἢ δευτερογαμία εἶναι ἐγκλημα. Ὁφείλει νὰ ὑπακούῃ τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀνδρός της μετὰ βαθέος σεβασμοῦ, καὶ νὰ ὑπηρετῇ αὐτὸν παντὶ τρόπῳ. Ἀκόμη, καὶ ἂν ἀποχωρισθῇ καὶ παραμεληθῇ, ὀφείλει ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ ὑπακούῃ τὸν ἄνδρα της.

“Ποτὲ μὴν ἀκούης τὰ λόγια τῆς γυναίκος,” εἶναι παροιμία εἰς τὴν Κίνα· ὑπάρχει ὁμοίως καὶ ἀπόκρισις εἰς αὐτήν, ἥτις διαβεβαίωσι ὅτι πολλάκις ὑποθέσεις ἐλαβον καλὸν τέλος ἐκ προσοχῆς εἰς ὅσα εἶπον γυναῖκες. Ἐὖ ἐπόμενον εἶναι ἀπόσπασμα ἐκ τινος συλλογῆς ἀρχαίας κλασικῆς ποιήσεως τῶν Σινῶν—

Ἐὰ προτερήματα καὶ αἱ γνώσεις τοῦ ἀνδρός οἰκοδομοῦσι τὴν πόλιν,

Ἐὰ δὲ προτερήματα καὶ αἱ γνώσεις τῆς γυναίκος κρημνίζουσι τὴν πόλιν.

Ἡ ὥραία καὶ εὐφυῆς γυνὴ πρέπει νὰ θεωρῆται

Ὅσ τὸ βραχνὸν καὶ μιστῶν ὄνειρον Καουσί·

Γυναῖκες ἀτυρόστομοι

Εἶναι κλίμακας ἀγούσαι εἰς ταλαιπωρίαν.

Αἱ πολιτικαὶ ταραχαὶ δὲν προέρχονται οὐρανῶθεν,

Ἄλλα γεννῶνται ὑπὸ τῆς γυναίκος.

Οἱ πρῶτοι δύο στίχοι καθήνησαν παροιμιώδεις: “Ὁ σοφὸς ἀνὴρ οἰκοδομεῖ τὴν πόλιν· ἢ δὲ σοφὴ γυνὴ καταστρέφει αὐτήν.” Ἐν τῇ ῥῆσιν ταύτῃ ἐξηγοῦσι λέγοντες, ὅτι ἀπλῆ τις καὶ ἀνεπιτήδευτος ἐπιμέλεια τῶν οικιακῶν καθηκόντων συνιστᾷ τὴν ἀρετὴν τῆς γυναίκος· καὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἀπαιτοῦνται μεγάλα δυνάμεις. Ὁταν δ' ἐξέλθῃ τῆς σφαιρᾶς της, καὶ ἀναμιγνύεται εἰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, πάντοτε κακοποιεῖ. “Ὁ κύριος τόπος τοῦ ἀνδρός εἶναι ἐξω εἰς τὰ τοῦ κόσμου· τῆς δὲ γυναίκος οἶκος· τὸ φυσικὸν καὶ τὸ δίκαιον εἶναι νὰ κρατῶσιν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες τὸν ἴδιον αὐτοῦ τόπον ἕκαστος.”

Εἰς τὴν Σινικὴν ἱστορίαν εὐρίσκομεν πολλὰ παραδείγματα δημοσίου βλάβης προελθούσης ἀπὸ τῆν ἐπιβροῆν εὐνοουμένων βασιλισσῶν, καὶ ἐν τῷ ἔξῳ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, καὶ ὅτε ἦσαν ἀνήλικες οἱ υἱοὶ των. Τρεῖς βασίλισσαι ἱστοροῦνται ὅτι μεγάλως ἐβλάψαν τὴν πατρίδα των, ἡ Μειχῆ, 1756 π. Χ., ἡ Τακῆ, 1112 π. Χ., καὶ ἡ Παιουσιζή, 760 π. Χ. Τῆς Μειχῆς ἡ ἀσωτία καὶ ἀφροσύνη ἀποδεικνύονται ἐκ τοῦ ὅτι κατέπεισε τὸν σύζυγον αὐτῆς, τὸν βασιλέα, νὰ κατασκευάσῃ λίμνην ἐξ οἴνου, καὶ νὰ καταβιβάσῃ τρεῖς χιλιάδας ξένων ὑπὸ τὸν ἦχον τοῦ τυμπάνου, ὥστε νὰ πῶσιν ἀπ' αὐτῆς ὡς βόες. Ἡ Τακῆ φημίσεται διὰ τὴν ἐφεύρεσιν ἀπανθρώπων βασιανιστηρίων. Ἐν τῇ ἀρχῇ ἦτον αἰχμάλωτος ζωρηθεῖσα εἰς τοὺς πολέμους· καὶ αὐτὴ δὲ καὶ ὁ σύζυγός της ἐξεδόθησαν εἰς πᾶσαν ὑπερβολὴν ἡδοναθείας, καὶ εἰς τὴν παραλογωτέραν ἀσωτίαν. Ἀνήγειρον εἶδος τι ἀναχώματος, χιλίους Ἑλληνικοὺς πῆγεις τὸ ὕψος, καὶ περὶ τὰ ὀκτώ στάδια τὸ πλάτος, δαπανήσαντες πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ δέκα ἔτη. Διεκόσμησαν ἐκτεταμένους κήπους· ἐσύστησαν θηριοτροφεῖα, γεμισάντες αὐτὰ ἵππων, κυνῶν, σπανίων τετραπόδων, καὶ περιέρχων ὀρνίθων· διὰ νὰ τρέφονται δὲ ταῦτα, καὶ τὸ πλῆθος τῶν περὶ ὀνηρῶν ἀνθρώπων, οἰκοδομήθη-

σαν μεγάλα ἀποθήκαι σίτου. Εἰς τόπον τινα προσέταξε νὰ συρρέουσιν μέγα πλῆθος λαοῦ, ἐκδοῦτο εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς ἀσωτίας· ἐκεῖ δὲ κατασκευάσαν λίμνην ἀπὸ οἴνου, καὶ περιεκύκλωσαν αὐτήν με κράας κρεμασμένον ἐπὶ δένδρων. Ἐκ τῶν ἀσωτῶν τούτων πράξεων προῆλθε φυσικῶ τῷ λόγῳ ἢ περιφρόνησις τοῦ βασιλέως καὶ τῆς αὐλῆς του· ἡ δὲ Τακῆ, ἀντὶ ν' ἀποδώσῃ τοῦτο εἰς τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν, ἐνόμισεν ὅτι προήρχετο ἀπὸ τὴν ἐλαφρότητα τῶν συνήθων ποινῶν, καὶ τοὺς συγκριτικῶς γλυκεῖς τρόπους τοῦ θανάτου, εἰς οὓς καθυπεβάλλοντο οἱ κακοῦργοι. Εἰσήγαγε λοιπὸν νέαν ποινήν, ἥτις συνίστατο ἀπλῶς εἰς τοῦτο· σιδηροῦν τι ἀγγεῖον ἐπυρόνετο ἕως νὰ κοκκινίσῃ· ὁ δὲ κακοῦργος ἠναγκάζετο νὰ κρατῇ αὐτὸ εἰς τὰς χεῖράς του, ἕως οὗ ἐγίνοντο πραγματικῶς ὄπται.

Ἄλλη σκληρὰ ἐφεύρεσις αὐτῆς ἦτο χάλκινος στύλος, ἀλειμμένος ἢ κεχρισμένος με λιπαρὰν ὕλην, καὶ εἰς τὴν ὀλισθηρὰν ταύτην κατάστασιν βαλλόμενος ὑπερᾶν μεγάλης πυρκαϊᾶς. Διὰ τῆς πυρκαϊᾶς ταύτης ἠναγκάζετο νὰ περάσῃ ὁ κακοῦργος, βαδίζων ἐπὶ τοῦ ὀλισθηροῦ πεπυρακτωμένου στοργγύλου χαλκοῦ. Κατὰ συνέπειαν ἐπιπτεν εἰς τὸ πῦρ. Λέγεται δὲ, ὅτι οἱ μάταιοι ἀγῶνες τῶν καταδίκων νὰ βαδίσωσιν ἀσφαλῶς ἐπὶ τοῦ καυστηροῦ κυλίνδρου, ἐπροξένουν πολλὴν διασκέδασιν καὶ εὐφροσύνην εἰς τὴν σκληρὰν ταύτην δέσποιναν. Ἀλλὰ τόση σφαιρῶν ἦτον ἀδύνατον νὰ διαρκέσῃ ὁ ὑπουργὸς τοῦ κράτους, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν εὐγενῶν, ἐπανέστη κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλισσῆς· ἐστάλησαν δὲ κατὰ τοῦ ὑπουργοῦ 700,000 στρατιωτῶν· ἀλλὰ ταχέως ἐτάπησαν εἰς φυγὴν, μὴ θέλοντες νὰ πολεμήσωσιν. Ὁ βασιλεὺς τότε κατέφυγεν εἰς τὸ προσηρμένον ἀνάχωμα, ὅπου, ἐνδυσθεὶς πολυτελῶς, καὶ καλλωπισθεὶς με χρυσὸν καὶ πολυτίμους πέτρας, ἔκαυσεν αὐτὸς ἑαυτόν. Ἐν τῇ δὲ πονηρᾷ Τακῆν διεμέλισε με τὴν ῥομφαίαν ὁ ὑπουργός.

Ἡ τρίτη βασίλισσα, ἡ περιφρομένη εἰς τὴν Σινικὴν ἱστορίαν ὡς ὀλέθρου πρόξενος, εἶναι ἡ Παιουσιζή. Περὶ ταύτης διηγοῦνται ὅτι μίαν τῶν ἡμερῶν πεισματωδῶς ἀπήτησεν ἀπὸ τὸν ἄνδρα της νὰ ἀνάψῃ, παιδιᾶς χάριν, τὰ πυρὰ, δι' ὧν οἱ Σῖναι κοινοποιοῦσιν ἐπερχόμενον τινα κίνδυνον· εἰς τὸ αἶτημα τοῦτο ἐπέμεινεν, ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἠναγκάσθη νὰ πράξῃ κατὰ τὸ θέλημά της, καὶ ἔφερε πρὸς ἑαυτὸν ὄρμαίους τοὺς εὐγενεῖς. Μετ' οὐ πολὺ, προσεβλήθη ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τινος φωνῆς· τὰ πυρὰ ἀνήφθησαν, ἀλλ' οὐδεὶς ἦλθε πρὸς βοήθειάν του· διότι οἱ εὐγενεῖς ἐνόμιζον ὅτι πάλιν περιεπαίζοντο· οὕτω δὲ, μόνος ἀφεθεὶς, ἐγάθη ὁ βασιλεὺς.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν γυναικῶν εἰς τὴν Κίνα εἶναι μὲν πολλὰ περιωρισμένη, περιλαμβανούσα μόνον τὰς πρῶτας ἀρχὰς τῆς ἡθικῆς, καὶ τὰ κατ' οἶκον ἀναγκαῖα ἔργα. Ἐχουν ὁμοίως οἱ Σῖναι διαφόρους γυναικᾶς συγγραφεῖς, τῶν ὁποῶν τὰ σοφὰ ποιήματα ὑπολήπτονται μεγάλως. Εἶναι δὲ καὶ ἐμπειρόταται εἰς τὸ νὰ κεντῶσιν ἐπὶ μεταξωτῶν, καὶ νὰ ζωγραφῶσι πτηνὰ, ἐντομα, καὶ ἄνθη ἐπὶ λεπτῶν ὑφασμάτων.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ ΤΩΝ ΕΥΛΟΓΙΩΝ.

Ἡ Σημερινὴ Κατάστασις τοῦ Βουπυεμβολισμοῦ (Βασιναρισματος.)

[Ἴδε Σελ. 99 καὶ 101.]

ὍΤΙ πρῶτον εἰσήχθη, ὁ βουπυεμβολισμὸς, καὶ πολὺν χρόνον μετέπειτα, ἐπιστεῦετο κοινῶς ὅτι ἤθελεν ἐξ ὀλοκλήρου ἐμποδίσαι τὰς εὐλογίας· τοιαύτην δ' ἐλπίδα ἔτρεφε καὶ ὁ Ἰέννερος. Ἀλλὰ μακροχρονιωτέρα πείρα ἀπέδειξεν ὅτι ἡ νόσος συμβαίνει κάποτε καὶ μετὰ τὸν βουπυεμβολισμὸν, καὶ, μολοντί εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶναι συνήθως πολὺ ἐλαφροτέρα, ἐνίοτε μ' ὅλον τοῦτο ἐπιφέρει καὶ θάνατον. Αἱ εὐλογίαι, προσέτι, αἰτινες εἰς τὸ διάστημα τῶν πρῶτων δέκα ἢ δωδέκα ἐτῶν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ βουπυεμβολισμοῦ ἐφαίνοντο πολὺ καθυποταγμέναι, ἐξεφάργησαν πάλιν ἐσχάτως ὀρμητικαί, καὶ μολοντί ἢ ἐξ αὐτῶν φθορὰ εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον ἐκτεταμένη παρὰ πρότερον, καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἐπέπεσον εἰς τοὺς ἀπροφυλάκτους, πολὺς τρόμος μ' ὅλον τοῦτο ἐκυρίευσεν τὸ δημόσιον. Ἀληθεῖς μὲν ὅτι ὅπου ὀλιγώτερον ἐνηργήθη ὁ βουπυεμβολισμὸς, ἐκεῖ μᾶλλον ἐπεκράτησαν αἱ εὐλογίαι· παραδείγματός χάριν, ἡ Ἰρλανδοῦς ἐπάθειν ἐξ αὐτῶν ὀλιγώτερον τῆς Ἀγγλίας, καὶ τινα μέρη τῆς ἐσχάτης ταύτης χώρας, ὅπου ἐπιμελῶς ἐδόθησαν εἰς τὸν βουπυεμβολισμὸν, ἔμειναν διόλου ἀνεσθλήθη. Μ' ὅλον τοῦτο, καὶ εἰς χώρας ὅπου δραστηριώτατα ἐνηργήθη ὁ βουπυεμβολισμὸς, ὡς εἰς τὴν Σβεκίαν, Ἰουσίαν, Ἰταλίαν, καὶ Ἐαπροβάνην, καὶ ὅπου αἱ εὐλογίαι πρὸς καιρὸν δὲν ἐφαίνοντο πλέον, ἐπανῆλθεν ἐσχάτως τὸ νόσημα, καὶ προσέβαλε πολλοὺς τῶν βουπυεμβολισμένων· τὰ δὲ τοιαῦτα ὕλην ἀνέξανουσι.

Ἐὐ αἴτιον καὶ ἡ ὀραπαία τῆς σμικρυνθείσης ταύτης προφυλακτικῆς δυνάμεως τοῦ βουπύου μεγάλως εἴλκυσαν τὴν προσοχὴν ἐσχάτως εἰς τὴν Ἰουρώπην. Ἐν ἀποτυχίαν αὐτοῦ ἀπέδωκαν τινες εἰς χειροτέρευσιν προελθούσαν ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ὕλη ἐπέραςε διὰ τσοσούτων ἀτόμων· ἀλλ' ἡ πείρα τοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ Νοσοκομείου τῶν Εὐλογιῶν καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν σωμάτων ἀποδεικνύει ὅτι τὸ αὐτὸ βούπυον, τὸ διαβάν ἀπ' ἐνὸς εἰς ἄλλον μέχρι 1600 ἢ 1600 ὑπακειμένων, ἐπιφέρει ἐτι τόσον ἐνεργὸν καὶ προφυλακτικὸν νόσημα ὅσον κατ' ἀρχάς. Ἐπιτετα δ' ἐκ τούτου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ προσδράμωμεν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν δάμαλιν, ἂν καὶ τοῦτο νεοστί ἐγινε μετ' ἐπιτυχίας. Ἄλλο αἴτιον νομίζεται ὁ ἀτελής τρόπος, καθ' ὃν πολλάκις ἐνηργήθη ὁ βουπυεμβολισμὸς, καὶ τὸ νόσον καὶ μὴ ἐντελῶς προφυλακτικὸν βούπυον τὸ

οὕτω διαδοθέν. Ἡ περίστασις αὕτη, ὡς προεφθεῖτο ὁ Ἰέννερος, ἐπέφερε πολλὰ δεινά· λέγεται δὲ μάλιστα ὅτι οὐδεὶς τῶν ὑπ' αὐτοῦ βουπυεμβολισθέντων ἐπαθεῖ ποτε τοιοιτοτρόπως· μ' ὅλον τοῦτο, ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι πολλοὶ ὑπέπεσον εἰς τὰς εὐλογίας, οἵτινες εἶχον βουπυεμβολισθῆ μετὰ τῆς μεγίστης ἐπιμελείας, καὶ μετὰ τὸ καθαρώτατον βούπυον. Ἐὐ γενικώτερον φρόνημα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἶναι, ὅτι ἡ ἐπιβροῆ τοῦ βουπυεμβολισμοῦ εἶναι μόνον πρόσκαιρος, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖ ἀνανέωσιν. Τῆς δοξασίας ταύτης ὑπάρχουσι πολλὰ ὑποστηρίγματα, καὶ πολλοὶ Ἰουρώπαιοι πράττουσιν ἤδη κατ' αὐτήν. Ἐγιναν δὲ πολλὰ πειράματα, ἀτυχῆ ὁμοίως, πρὸς ἐξακρίθωσιν τοῦ χρόνου ὅσον ἢ ἐπιβροῆ αὕτη διαρκεῖ, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ προσδιορισθῇ ποτὲ ὀφείλει καὶ δεῦτερον νὰ ἐνεργῆται ὁ βουπυεμβολισμὸς. Φαίνεται ὅτι οἱ ἐν καιρῷ νηπιότητος βουπυεμβολισθέντες γίνονται πολλάκις δεκτικοὶ τῶν εὐλογιῶν ὅποταν προσεγγίζωσιν εἰς τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν, καὶ μάλιστα ὅταν ἀλλάξωσι τὸ κλίμα, εἰς τὸ ὅποιον συνείθισαν. Εἰς πόσους κατ' ἀναλογίαν γάνει ὁ βουπυεμβολισμὸς οὕτω τὴν δυνάμιν αὐτοῦ, δὲν γνωρίζεται· ἀλλ' εἶναι ἀκόμη ἀσήμαντος ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων, καίτοι αὐξάνων.

Εἰς ἐπιδημίας τῆς νόσου ταύτης παρατηρήθη ὅτι οἱ βουπυεμβολισμένοι ἀνθίστανται εἰς αὐτήν, καθ' ὅσον εἶναι τὴν ἡλικίαν νεώτεροι, γίνονται δ' ὀλιγώτερον ὑποκαίμενοι, καθ' ὅσον ἀπομακρύνονται τῆς περιόδου, καθ' ἣν ἢ πράξις ἐτελέσθη. Ἰσαύτως, ὁ ἀναβουπυεμβολισμὸς (ἢ ἐπιτυχία τοῦ ὀλοῦ ἐθεωρήθη ὡς ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ἐγίνε τις καὶ πάλιν δεκτικὸς τῶν εὐλογιῶν) εὐρέθη ὅτι ἐπιτυγχάνει μᾶλλον ἐπὶ τῶν ἐφήθων καὶ τελείων ἀνδρῶν παρ' ἐπὶ τῶν παιδίων. Εἰς τὸν Προυσικὸν στρατὸν τεσσαράκοντα ἐπὶ χιλιάδες στρατιῶται ἀνεβουπυεμβολισθησαν τὸ 1837, καὶ πλῆρες ἀποτελέσμα προέκυψεν εἰς εἰκοσιτέσσαρας χιλιάδας· οὐδεὶς δὲ τούτων ἐκολλήσθη τὰς εὐλογίας, μολοντί ἐπεκράτησαν πρὸς πολὺ. Ἐν Βιρτεμβέργῃ 44,218 ἀνεβουπυεμβολισθησαν, καὶ εἰς μόνον αὐτῶν ὑπέπεσον εἰς τὰς εὐλογίας. Εἰς τὸ Μέγα Δουκάτον τῆς Πάδας, ἐπειδὴ αἱ εὐλογίαι προσέβαλλον πολλοὺς βουπυεμβολισμένους, ἐξεδόθη διάταγμα τῆς κυβερνήσεως νὰ βουπυεμβολισθῶσιν ἐκ δευτέρου ἅπαντες, καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ νόσος ἐγίνεν ἀφαντος. Ἀπὸ διακοσίους δεκαεὶς ἀναβουπυεμβολισμοῦ, ἐκτελεσθέντος εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ βρεφροτροφεῖον ἐπὶ τέκνων, μόνον ἕνδεκα ἐπέτυχον. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, τὸ ἀναβουπυεμβολισθῆναι πρέπει νὰ βαλθῆ εἰς ἐνεργεσίαν. Εἶναι τοῦλάχιστον ἀβλαβές, καὶ ἡ παρέχει τὴν πολυτίμωτον εἰδήσιν ὅτι ἡ προφυλακτικὴ δυνάμεις τοῦ πρώτου βουπυεμ-

βολισμού δεν ήφαινόθη, ή, όπου τούτο συνέβη, ανα-
νεύει αυτήν.

Μολοντί ή πείρα τρόπον τινά έμετρίασε τον
βαθμόν της εκ του βουπυεμβολισμού έλπιζομένης
ώφελειας, εξακολουθει όμως εισέτι εν τών μεγίστων
άγαθών άφ' όσα έδωρήθησαν ποτε εις τό ανθρωπινον
γένος. Η εκ τών φυσικών εύλογιών ύνήςις ήτο πε-
ρίπου είκοσιπέντε τοίς εκατόν· εκ δε τών προσβαλ-
λομένων μετά τον βουπυεμβολισμόν έννεα μόνον τοίς
εκατόν απολήσκουσι. Τών εκ της νέας μεθόδου
ώφελειών έχομεν τρανόν μαρτύριον την έλαττωθεί-
σαν ποσότητα τών θανάτων και την αύξηθεισαν δι-
άρκειαν της ανθρωπίνου ζωής· ούτω, ένώ τό 1760 ή
έτησία ύνήσις ήτον ένας εις τεσσαράκοντα, τό 1821
ήτον ένας εις πενήκοντα οκτώ. Είηαι δε τούτο πολύ
μάλλον άξιοσημείωτον, ως προς τά τέκνα, —τά πρό
του νύν συνεχώς γινόμενα ύμάτα τών εύλογιών.
Πρό της εισαγωγής του βουπυεμβολισμού απέθνη-
σκον εις τό Λονδίνον εξήκοντα τέκνα τοίς εκατόν,
τεσσαράκοντα δε τοίς εκατόν εις όλην την Αγγλίαν,
ένώ εις τό διάστημα τών είκοσι έτών από 1610 μέ-
χρι 1830 οί αριθμοί ούτοι ήλαττώθησαν εις τριά-
κοντα και είκοσι τοίς εκατόν. Άληθεύει μέν ότι
ή επί τό κρείττον μεταβολή αύτη δεν πρέπει ν'
άποδοθή εξ ολοκλήρου εις την έλάττωσιν τών εύλο-
γιών, αλλά βέβαια κατά τό πλείστον μέρος· και
ότε δεν απέβαινε θανατηφόρος, έθετε τά σπέρματα πολλών
άλλων άσθενειών. Υπάρχει δε και άλλος στοχα-
σμός, κατώτερος μέν, πλείστου όμως λόγου άξιος,
ότι τό κεφάλαιον της εκ τών εύλογιών προσωπικής
άσχημίας, τυφλώσεως, κλπ., άμέτρως ήλαττώθη.

Είηαι μέν άπίθανον ότι ή νόσος αύτη θέλει εκρι-
ζωθήν από τον κόσμον, άλλ' ή δύναμις αύτης έμπο-
ρεί πολύ μάλλον νά σμικρυνθή, και νά περισταλή ή
σφαίρα της δια γενικωτέρου συστήματος βουπυεμ-
βολισμού. Διότι και μεταξύ μας, και εις σχεδόν
πάσαν άλλην χώραν, εύρίσκονται ακόμη πολλοί, μά-
λιστα εκ τών πτωχοτέρων τάξεων, οίτινες ή εκ προ-
λήψεως, ή εξ άγνοίας, ή εξ άδιαφορίας, παραμε-
λούσι τό σωτηριώδες τούτο προφυλακτικόν.

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ
ΗΓΕΜΩΝ.

ΌΤΕ ό Μέγας Αλέξανδρος περιήρχετο καδυποτάσσω
την ολιουμένην, έφθασεν εις χώραν τινά της Αφρικής,
όπου οί άνθρωποι, κεχωρισμένοι από του έπιλοιπού κό-
σμου, κατέχουν ειρηνικώς εν καλύβαις, και δεν έγνώ-
ριζον τίποτε περί πολέμων ή θορικτηόρων. Ο Αλέ-
ξανδρος, παραστάς ένώπιον του ήγεμόνος του λαού τού-
του, έλαβε την πλέον φιλόξενον ύποδοχήν. Ο ήγεμόν

παρέθηκεν εις αυτόν φοίνικας, σύκα, και άρτον, όλα
όμως χρυσά. "Τί!" ήρώτησεν ό Αλέξανδρος, "έδώ
τρώγετε χρυσόν;" "Σε παρέθηκε χρυσόν," άπήντη-
σεν ό ήγεμόν, "διότι εις την πατρίδα σου έχετε άρί-
στην τροφήν, και ήτον αδύνατον νά έλθης ένταύθα
πρός ζήτησιν αύτης." "Δέν ήλθον δια τον χρυσόν
σου," ειπεν ό Αλέξανδρος, "άλλ' έπεθύμουν νά γνω-
ρίσω τά έθη σας." "Τώντι;" άπεκρίθη ό άλλος·
"λοιπόν παράμεινε μεθ' ήμών όσον χρόνον έπιθυμείς."

Ένω συνδιέλεγοντο, ήλθον δύο πολίται νά κριθώ-
σιν. Είπε δε ό έναγών, "Παρά του άνδρός τούτου
ήγόρασα χωράφιον, και σκάπτω αυτό εύρήκα θησαυ-
ρον, όστις φυσικά δεν είναι ιδικός μου· διότι έγω ήγό-
ρασα μόνον την γην, και όχι τους εν αύτῃ κεκρυμμέ-
νους θησαυρούς· αλλά μ' έλον τούτο, ό πωλητής δεν
θέλει νά λάβη αύτην όπίσω." Ο κατηγορούμενος
άπεκρίθη, "Είμαι επίσης εύσυνείδητος καθώς ό συμ-
πολίτης μου· έγω έπώλησα την γην και πῶν τό έμπε-
ριεχόμενον, όθεν και τον θησαυρόν."

Ο κριτής επανέλαβε τους λόγους αύτων, ώστε νά
βεβαιωθή ότι όρθως έννόησε την ύπόθεσιν· μετά τينا
δέ σκέψιν ειπε, "Σύ, φίλε μου, έχεις υίόν;" "Μά-
λιστα." "Και σύ θυγατέρα;" "Μάλιστα." "Αί
λοιπόν, ό υίός σου άς νυμφευθή την θυγατέρα τούτου,
και τό νέον άνδρόγυνον άς λάβη τον θησαυρόν." Ο
Αλέξανδρος εφαινετο εκπεπληγμένος. "Είηαι ή από-
φασίς μου άδικος;" ήρώτησεν ό ήγεμόν. "Οχι διό-
λου," άπήντησεν ό Αλέξανδρος, "άλλά με εκπλήττει."
"Είς την πατρίδα σου πώς ήθελε συμβιβασθῆν αύτη
ή διαφορά;" "Νά σε είπω την άλήθειαν," άπεκρίθη
ό Αλέξανδρος, "άμφότεροι ήθελον τεθῆν υπό φύλα-
ξιν, και ό θησαυρός ήθελεν εισέλθειν εις τό βασιλι-
κόν ταμείον." "Είς τό βασιλικόν ταμείον!" ήρώτησε
με άπορίαν ό ήγεμόν. "Λάμπει ό ήλιος εις την πα-
τρίδα σου;" "Βέβαια." "Βρῆχει εκει;" "Μάλιστα."
"Παράδοξον! Ευρίσκονται εκει ήμερα, χορτοφόγα ζῶα;"
"Πολυειδή." "Λοιπόν," ειπεν ό ήγεμόν, "δια τά
άθῶα ταύτα ζῶα συγχωρεῖ τό πανάγαθον· Ον νά λάμ-
πη ό ήλιος, και νά πίπτῃ ή βροχή. Σεις οί άνθρω-
ποι εισθε άνάξιοι τοιούτων χαρίτων."

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΠΟΙΟΥΝΤΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΚΟΠΟΙΟΥΝΤΑ.

"ΔΙΕΡΧΕΣΘΕ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥΝΤΕΣ." Ναι, χριστεπό-
νυμε του Κυρίου λαέ, και ήμεις όφείλομεν διερχεσθαι
τόν βίον άγαθοποιούντας άλλήλους, τό κατά δύναμιν
έκαστος, κατά την θείαν έντολήν της αγάπης και της
φιλαδελφίας. Τούτον, άδελφοί, τον βραχύν και μά-
ταιον βίον πάντες διερχόμεθα ως παροδίται και δια-
βάται· "Γενεά πορεύεται, και γενεά έρ-
χεται." Συνεχής τις όδός πρόκειται εις ήμῶς ή
παρούσα ζωή παρατεταμένη, και διηρημένη καθ' ήλι-
κίας, ως εν εις σταθμούς· και αρχή μέν της όδοιπο-
ρίας ή γέννησις, τέρμα δε του δρόμου ή του τάφου σκη-

νή. Εκεί, τέλος, κατανώσιν άπαντες, οί μέν πρωί-
μωτερον, οί δε κατόπιν και όψιαιτερον, οί δε και μετέ-
πειτα, διελεύοντες δι' όλων τών σταθμών. Διαφέρει
δε τών άλλων όδών ή του βίου πορεία κατά τούτο μά-
λιστα· καθότι, τας μέν συνήθεις όδούς, όσαι φέρουσιν
άπό τόπου εις τόπον, δύναται τις και άπαξ και πολ-
λάκις, και γοργά και άργά, και όπως και δεχθ' έλθῃ,
βαδίσαι, και μη βαδίσαι μηδάκις ό μη βουλόμενος·
άλλα τον δρόμον του βίου πῶς άνδρωπος, όταν άπαξ
περάση τών μητηρίων υδίνων τας πύλας, αναγκάζεται
επειτα βαδίζειν συνεχώς και άδιακόπως, προχωρών
πρός τό τέλος ανεπίστροφος και δρομαίος. Βάδιζε!
λέγει προς αυτόν ό χρόνος, ως βαρύν επείκτης και διώ-
κτης, άδυσώπητος έφεστώς· και ήμερα και νύξ και ύρα
πῶσα σοβαρῶς επαναλαμβάνει. Βάδιζε! πού;
πρός τον τάφον! Εκεί σε περιμένει ή άπ' αιώνας στη-
λογραφηθεῖσα διαθήκη εκείνη του Αϊωνίου. Θανά-
τω άποθανή! Εκεί παραδώσεις τον χόσν εις
τόν χαύν. Σύ δε προς τον ύψιστον Δημιουργόν σου
μεταχωρήσεις, τον Θεόν των πνευμάτων και πάσης
σαρκός, ούτινος ό άκοίμητος όφθαλμός άνώθεν έπιβλέ-
πει εις όλα της όδοιπορίας σου τά διαβήματα και τας
πράξεις· "Αί όδοί ήμών εναντίον αυτού δια παντός·
ού κρυβήσονται από τών όφθαλμών αυτού, και άπαντα
τά έργα ήμών ως ό ήλιος (φανερὰ) ένώπιον αυτού."
Επειδή λοιπόν υπάρχει τοιαύτη και αναγκαία και τα-
χεία και ανεπίστροφος ή του βίου όδοιπορία, μένει πλέον
εις ήμῶς ή φροντίς, ίνα πάντες βαδίζωμεν ετοιμαζό-
μενοι προς την μεγάλην εκείνην αποδημίαν. Γίνεται
δε ή τοιαύτη ετοιμασία, όταν εκπληρωμέν της προς Θεόν
και προς τον πλησίον αγάπης τά νομοθετημένα χρέη.
Βαδίζεις, άδελφέ, καθ' όλους τούς σταθμούς της ζωής
"εν όδῷ δικαίων;" έχεις λύχον τοίς ποσί σου, και
φῶς ταίς τρίβοις σου, τον νόμον του Θεού; κατευθύ-
νεις και καταρθοίς την όδόν σου και νεώτερος και έως
γήρως και πρεσβείου, στοιχών κατά τας έντολάς της
θείας δικαιοσύνης; τότε διερχῃ εύεργετών, και όσω
προχωρείς, τσοούτω μάλλον προκόπτεις εις τον δια της
εύσεβείας άγιασμόν και καθαρισμόν· "Και ό άγιος
άγιασθήτω έτι." Και φθάνεις εις τό τέρμα πλήρης
άγαθών έλπίδων, ως εργάτης πιστός, όστις υπάγει προς
τόν Δεσπότην, άποληψόμενος του καμάτου τον μεσόν.
Κληθείς εις τον κόσμον υπό Θεού, έπλήρωσας τον σκο-
πόν της άποστολής σου, και επιστρέφεις εύελπις προς
αυτόν. "Ο άγαθοποιών εκ του Θεού έστιν, ό δε κα-
κοποιών ουκ έγνωκε τον Θεόν."

Βαδίζεις πάλιν κατά τό θέλημα της σαρκός; και
περιπατείς, ου καθός σε κέκληκεν ό Κύριος, άλλ' εν
ανομίαις ποικίλαις, άδικών και τύπτων τους συνδού-
λους; Και τότε διερχῃ, καιτοι κακεργετών και κακο-
ποιών, άλλ' όμως διερχῃ και τότε, και διαβαίνεις τα-
χέως, ουδέ γίνονται τά βήματά σου χρονιώτερα και
βραδυτέρα δι' όσας συγχρόνως μετ' αυτών συνεχίζεις
πράξεις της άδικίας. Και τότε, βήμα ταχύ! και

φθάνεις κακοδαίμων εις τό τέρμα, παρομοιάζων άπανε-
νοημένον καταδίκον, όστις, φέρων επί του τραχήλου
τό σχοινίον της άγχόνης, άτακτεῖ και άσχημονεί καθ'
όδόν, άπαγομένος εις τον τόπον της καταδίκης. Ηδη,
φέρ' είπειν, διαβαίνεις της άνθηράς νεότητος τον σταθ-
μόν. Παρεύσαι εν όδῷ άμαρτωλών; καταχράσαι της
ήλικίας την άκμήν; άπιστρέφεις τό πρόσωπόν σου από
του, προς όν υπάγεις, Δημιουργού σου, κρῆζω, ως ό
άθεος εκείνος του Ίωβ, "Απόστα άπ' έμού· όδός
σου ειδέναι ου βούλομαι;" πορεύου, και καταρρυπού,
και άδίκει, διότι θέλεις· "Ο άδικών άδικησάτω έτι,
και ό ρυπών ρυπωσάτω έτι" άλλ' όμως—βάδιζε! Ε-
φθασας ήδη εις τον εύπαγή της άνδρικῆς ήλικίας
σταθμόν. Πάλιν εκτείνεις χείρας εις ανομίας; και,
έφ' όσον μακρύνεις την πορείαν, συμμακρύνεις και την
άλυσιν τών άδικιών σου; και κρύπτεις κατά του συνο-
δίτου σου σκάνδαλα και παγίδας εν όδῷ ταύτῃ ή πο-
ρεύεσθε κοινώς; παρανώμει και άδίκει, διότι θέλεις·
"Ο άδικών άδικησάτω έτι." Βάδιζε! Κατήνησας,
τέλος, εις της γεροντικής και πρεσβυτικῆς ήλικίας τον
σταθμόν, τον σεσαθρωμένον και ετοιμόρροπον. Πά-
λιν κακοποιείς; "ουδέ προσώχθισας τῇ κακία; ουδ'
ήβουλήθης συνιέναι του άγαθού," άλλ' έτι μένεις
πεπωρωμένος, και "πεπαλαιωμένος ήμερών κακών;"
άδίκει τό τελευταίον· "Ο άδικών άδικησάτω έτι." Βά-
διζε, και ό τάφος έγγύς. Κατάβα! Πριν όμως κλεί-
σης τά όμματα, στρέψον τό βλέμμα της συνειδήσεως
όπίσω· τί βλέπεις, τί ακούεις; τά μακρά τών άδικη-
μάτων σου έχνη, και τας κατάρας της κατόπιν σου
επερχομένης γενεάς. Επιστρέψον τας όψεις και προς
σεαυτόν· μόνος ήδη μένεις και εύνοηπος, έρημος πάν-
των, και αυτού του δυστήνου σαρκίου γεγυμνωμένος·
αύτην έχεις την ψυχήν. Θεΰ! πόσας έχει κηλίδας εις
βάθος έντετηκίας! πόσαι μέλαιναί των πράξεών σου
εικόνας, ως αν σκιαί φοβεραί, περιστοιχοῦσι τό συνει-
δός σου· "και τά έργα αυτών, μετ' αυτών!" Απά-
βλεψον, τέλος, και προς τό περιμένον σε δικαστήριον,
ούτινος αί αιώνιοι θύραι ήδη ανοίγονται εμπροσθέν
σου. "Α ποία φρίκη! Α ποίος τρόμος! Α φείσαι, Κύ-
ριε· έλέησον, Κύρια, και μη καταλίπης εις την έσχάτην
ταύτην άπόγνωσιν μηδένα τών πιστών σου λατρευτών·
μηδείς ήμών αποθάνοι εν ταίς άμαρτίαις αυτού! άλλά
καταξίωσον έκαστον ίνα την βραχείαν του προκαίρου
βίου πορείαν διέλθῃ εύεργετών.

[Εκ του εις τους Ζωσιμάδας Επιστηφίου Λόγου του Οικονόμου.]

ΙΑΣΙΣ ΝΕΥΡΙΚΟΥ ΕΡΕΘΙΣΜΟΥ.

ΜΕ διηγήθη ποτέ φίλος μου, ότι, μεταξύ άλλων συμ-
πτωμάτων δυνατού έρεθισμού τών νεύρων, ήναγλείτω
παραπολύ και υπό της άγρυπνίας. Είς τόσον δέ ύψη-
λόν βαθμόν ειχε φθάσει αύτη, ώστε, αν κατά τό διά-
στημα της ήμέρας έλάμβανεν άφορμήν νά εισέλθῃ εις
τόν κοιτώνά του, ή θία της κλίνης και ή ένδύμησης

των ἀνησυχῶν ὡρῶν, ὅσας εἶχε περάσειν ἐπ' αὐτῆς, τὸν ἐπροξένον φρίκην. Οὕτως ἔχων, ἔλαβε παρὰ τινων συμβουλῆν νὰ προσπαθῆσῃ, εἰ δυνατόν, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπλαγιάζε τὴν νύκτα, νὰ προσηλῶνῃ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ ἐπὶ τινος ἀντικειμένου ευμεγέθους ἐνταυτῷ καὶ ἀπλουστάτου, — ὅποιον, λόγου χάριν, ἡ ἀχανὴς ἔκτασις τοῦ ὠκεανοῦ, ἢ ὁ τῶν οὐρανῶν ἀνέφελος θόλος, — ὅστε αἱ μικραὶ συγκεχυμένα καὶ ταραχοπαεῖ εἰκόνας, αἵτινες ἵπταντο ἐμπροσθεν τοῦ νοῦς αὐτοῦ, ν' ἀποδιώκωνται ἢ νὰ κατευνάζωνται διὰ τῆς ἐπιβροχῆς ἐνδὸς τῶ πᾶν ἀπορροφῶντος διαλογισμοῦ. Μολοντί δὲ ποσσὶς δὲν ἦτο θρησκὸς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, ἐστοχάσατο ὅμως ὅτι, ἂν ὤφειλε νὰ ἐκλέξῃ ἀντικείμενον διὰ μιᾶς εὐμέγεθους καὶ ἀπλοῦν, τὸ ἀριστὸν ἔδειλεν εἶσθαι ὁ Θεός. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ δοκιμᾶσῃ, καὶ νὰ συλλογίζεται περὶ αὐτοῦ. Ἡ ἐκβασίς ὑπερέβη τὰς θερμασίας ἐλπίδας του· διαλογιζόμενος περὶ Θεοῦ, εὐκόλως ἀπεκαίματο. Ἐκάστην νύκτα προσέφευγεν εἰς τὸ αὐτὸ μέσον, καὶ τὸσον θερπὸν ἔγινεν ἐπὶ τέλους, ὅστε ἐπόθει τὴν συνήθη ὥραν τοῦ πλαγιάζειν, διὰ ν' ἀποκοιμηθῆται, κατὰ τὴν φράσιν αὐτοῦ, ἐν τῷ Θεῷ. Τὸ πρὸς σωματικὴν ἀπλῶς ὠφέλειαν κατ' ἀρχῆς ἐπισηθῆν ἀπέβη, ἐπὶ τέλους, καὶ πρὸς ψυχικὴν ἀκαδημίαν. — Ὁ αὐτὸς Θεός, δι' οὗ ἀνεπαύετο τὴν νύκτα, ἦτον ἐν πάσι τοῖς διαλογισμοῖς αὐτοῦ τὴν ἡμέραν. Ἐὰν δὲ καιρὸν, καθ' ὃν ἐλάλησε πρὸς ἐμὲ, ὁ Θεὸς τοῦ Εὐαγγελίου ἦτον ἅπασα ἡ σωτηρία του. — Τὸσον ἀνεξερεύνητοι εἶναι αἱ ὁδοί, δι' ὧν φέρεται ὁ Θεὸς ὀπίσω πρὸς ἑαυτὸν τοὺς μακρὰν ἀρεστῆτας.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΥΔΑΙΗΓΕΤΩΝΟΣ.

ΠΡΟΣ τὰ τέλη τοῦ ἐν Ἀμερικῇ πολέμου τῆς ἐπαναστάσεως, ἀξιωματικὸς τις τοῦ στρατοῦ ἔλαβεν αἰτίαν νὰ προσδράμῃ εἰς τὸν Οὐασινγκτόνα διὰ τινὰ ὑπόθεσιν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν ἐπὶ τούτω. Πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐκλήθη εἰς γεῦμα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὴν διατεταγμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπου εὐρήκε πολλοὺς κυρίου καὶ κυρίας. Ἐπειδὴ δὲ τοὺς πλειοτέρους δὲν ἐγνώριζεν, ὧν καὶ φύσει ἀσχυντηλὸς, ἐκάθισε παρὰ τοὺς πόδας τῆς τραπέζης, καὶ δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν συνομιλίαν. Ὅλιγον ὁμῶς πρὶν σηκωθῆσιν, ὁ στρατηγὸς ἐκάλεσεν αὐτὸν κατ' ὄνομα, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ συμπιῶσι ποτήριον οἴνου.

Ἐπικρατῶ, στρατηγέ, νὰ μ' ἔχετε παρητημένον, ἀπεκρίθη ὁ ἀξιωματικὸς. — διότι ἕκαμα ἀπόρασιν, καὶ ἐνομοθέτησα, τρόπον τινά, εἰς ἑμαυτὸν, νὰ μὴν οἶνοποτῶ.

Πᾶς ὀφθαλμὸς ἐστράφη πᾶρυντα ἐπὶ τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ, καὶ ψιθυρισμὸς ἐκπλήξεως καὶ φρίκης περιήλασε τὴν τράπεζαν. Νὰ ἦναί τις τὸσον ἀκοινωνητος καὶ τὸσον μικρόνους, ὅστε νὰ μὴ πίνῃ ποτὲ οἶνον, ἐφάνη μέγα καὶ δευνὸν θαῦμα· ἀλλὰ τὸ νὰ κάμῃ ἀποχὴν αὐ-

τοῦ εἰς τοιαύτην περίστασιν, καὶ μάλιστα δεῖ προσεφέρθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Οὐασινγκτόνος, ἦτο παντάπασιν ἀνυπόφορον!

Ὁ Οὐασινγκτὼν κατενόησε διαμιάς τὰ αἰσθήματα τῶν ξένων του, καὶ παρεθύς εἶπε, "Κύριοι, ὁ ἀξιωματικὸς ἔχει δίκαιον. Δὲν ἐπιθυμῶ ὅστε κανὶς τῶν προσκεκλημένων νὰ μεταλαμβάνῃ ἀπὸ τι παρὰ γνώμην αὐτοῦ, καὶ βέβαια δὲν θέλω νὰ παραβιάσῃ ἀπόφασιν ἢ κανόνα τινὰ τῆς ζωῆς του εἰς τὴν μετ' ἐμοῦ συναστροφίην. Τιμῶ τὸν κύριον διὰ τὴν παρρησίαν του, καὶ διότι ἐπιμένει σταθερῶς εἰς ἀπόφασιν, ἥτις εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν βλάψῃ, καὶ διὰ τὴν ὅποιαν εἶμαι βέβαιος ὅτι ἔχει καλοὺς καὶ ἀποχρῶντας λόγους."

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ Ο ΡΥΣΙΟΣ, ΚΑΙ Η ΘΥΓΑΤΗΡ ΑΥΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ.

Ἐκ τῶν λιγῶν ἀνδρῶν, ὅσοι ἐτίμησαν τὴν Σμύρνην εἰς τὸ διάστημα τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος, ἐπισημότατος ἦτον ὁ πρὸς μητρὸς κάππος τοῦ Κοραῖ Ἀδαμάντιος Ρύσιος. "Ἡ μήτηρ μου," λέγει ὁ Κοραῖς, "ἔλαβεν ἐλευθεριωτέραν ἀνατροφὴν τοῦ πατρὸς μου, διότι εὐτύχησε νὰ ἔγῃ πατέρα Ἀδαμάντιον τὸν Ρύσιον, τὸν σφύρατον ἐκείνου τοῦ καιροῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἀνδρα, ὅστις ἀπέθανεν ἐν ἔτος (1747) πρὸ τῆς γενεσεώς μου. Αὐτὸς ἐγρημάτισεν ἐτι νέος ὢν διδάσκαλος τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας εἰς τὴν Χίον, μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἰς Σμύρνην, ὅπου ἐνουμφεῖθη γάμον τινὰ Ἀγκυραῖν. Οὗτος, μὴ γεννήσας ἀρσενικά, παρηγόρησε τὴν ἀποτυχίαν του, σπουδάζας νὰ ἀναθρέψῃ ὡς υἱὸς τὰς τέσσαρας θυγατέρας του, Θωμαΐδα τὴν μητέρα μου, καὶ τὰς τρεῖς αὐτῆς ἀδελφάς, Ἀναστασίαν, Θεοδώραν, καὶ Εὐδοκίαν. Ἡ κατὰσσασίς τοῦ γένους ἦτο τοιαύτη τότε, ὅστε εἰς τὴν μεγαλόπλυν Σμύρνην μόναι σχεδὸν αἱ θυγατέρες τοῦ Ρύσιου ἤξωσαν νὰ ἀναγινώσκουσι καὶ νὰ γράφουσι· παρὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν ἐδιδάχθησαν (πολλὰ ὀλίγον ὁμῶς) καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ἡ Θεοδώρα, σφωτέρη παρὰ τὰς ἄλλας, ἀπέθανε παρθένος ἀπὸ τὸ θανατικόν." — Ἀλλὰ καὶ ὀνομάζει τὸν ἀνδρα τούτον ὁ Κοραῖς ὅτι ἕνα ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἀλλὰ τὸν πρώτον φιλολόγον τοῦ γένους κατ' ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίστασιν.

Ὁ Ἀδαμάντιος οὗτος Ρύσιος συνέταξε ποίημα διὰ στίχων ἰαμβικῶν κατὰ τῶν κατασχρήσεων τοῦ Παπισμοῦ, ἐπιγραφόμενον Ἀκτίνων Θρησκείας Ἐλεγχοὶ τριακονταεξί, καὶ ἐφρόντισε νὰ τυπωθῇ ἐν Ἀμστερδαμῷ, διὰ νὰ τὴν μακρὰν δωρεὰν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς του· ἀλλ' ἀπέθανεν ἐν ἔτος πρὶν αὐτὸ ἔδῃ τὸ φῶς.

Ἰὼς τὴν ἀρχὴν τοῦ τόμου*, ὅστις περιέχει τοὺς Τριακονταεξί Ἐλέγγους μετὰ τινων ἄλλων πεζῶν καὶ ἐμμέ-

* Περὶ τοῦ βιβλίου τούτου ἔγραψεν ὁ Κοραῖς πρὸς τὸν Κύριον Κωνσταντῖνον Πετρίτσον, ἐκ Παρισίων, 28 Ἀπριλίου, 1827. Ἰδε Ἀπὸφθισμα δευτέρου Ἐπιστολῶν Ἀδαμαντίου Κοραῖ, Σελ. 178.

τρων πονημάτων τοῦ Ρύσιου, εὐρίσκομεν τὰ ἐπόμενα περὶ τοῦ "Ἰὼς, καὶ πόθεν, καὶ ἐπὶ τίνων ὁ ζυγγραφεὺς," συνταχθέντα ἐν Σμύρνη κατὰ τὸ 1746 ὑπ' αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, τοῦ Ἀδαμαντίου Ρύσιου.

Τὴν μὲν οὖν αἰτίαν, δι' ἣν τοὺς ἐλέγγους ἐνέγραψεν Ἀδάμας ὁ Ρύσιος, κομψότερον ἐν προοιμίῳ διέλαβε. Πατὴρ δὲ κυρίως τούτου τὸ Ρύσιον, πολὺν ὄν, ἐν Ἀστακηνῷ κόλπῳ, μετὰ Φιλοκρήνην κείμενον, τινῶν ἰδιωτικῶς Ἀριτίων, κατὰ δὲ Στραβῶνα Λοιδάλως, διὰ τὸ ποικίλον ἴσως τοῦ χωρίου καὶ εὐοπτον· τούτο καὶ εἰσὶ συμμῆναι καὶ εὐανδρεῖ, ἀνδράσιν ἰδιώταις μὲν, εὐσεβεῖσι δὲ ὁμῶς κοσμούμενον, ὅσην περικυτᾷ καὶ ἡ ἰπαρχία τῆς Καλυχθῶνος. Ἐνεῦθεν οὗτος ὀμιλούμενος, καὶς τε ἐτι ὢν, τῶν φύτων αὐτῶ εἰς Βυζάντιον μετακισθέντων, τοῖς ἐκείσε φροντιστηρίοις ἐκδοθεῖς ἐπαιδεύθη, ἐν πᾶσι διακούσας τοῦ τότε ἐν λόγοις εὐδοκίμου Ἰακώβου Ἀργείου ἀριτεῖς τε διδάσκαλος ὑπὸ τοῦ τότε πατριάρχου τοῦ αἰοῦ τῆς μνήμης κῆρ Καλλιπικοῦ, προσέτη τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων ἐπὶ ἔτει τέσσαρσι. Μετὰ τούτου ἐξῆλθε εἰς Κρήτην, φίλῃ τινὸς δελεασθεῖς, κερδῶν τε μειζύων ἐλπίσει· διὰ δὲ καιρικῶς περιστάσεως, τούτων διαμαρτῶν, μετῆρε μετὰ διατίαν εἰς Χίον· κἀναῦθα ἰκαρῶς παιδεύσας, μετακαλουμένων μεταξὺ τῶν Σμυρναίων, προτροπομένου τε αὐτὸν αἰοῦ πατριάρχου κῆρ Γαβριὴλ ἐκείσε ἔκειν, (ἐκ γὰρ Σμύρνης καὶ οὗτος ὄριστο), οὕτω τῆς Χίου ταύτην προεῖλετο· προσέτη τε ἐνταῦθα τὸν συστάτης λόγον φροντιστηρίου.

Ἐν Σμύρνη ἐνουμφεῖθη ὁ Ρύσιος, καὶ μετὰ τὸν γάμον φαίνεται ὅτι ἐδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον· εἰς δὲ τὸ νέον τούτο στάδιον ἡ τύχη ἐπέβλεψεν εἰς αὐτὸν εὐμενῶς· ἀλλὰ, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τὰ πράγματα μεταβλήθησαν ἐπὶ τὸ χειρόν, καὶ «ἐδυνάθη πολλὰς καιρικῶς περιστάσεσι.» Μία ἐκ τούτων ἀναμφιβόλως ἦτο καὶ ὁ πρόωρος θάνατος τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Θεοδώρας, τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας ἐξήγησεν ὁ φιλόστοργος πατὴρ ν' ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τῆς σκότος τῆς λήθης διὰ δεκαπέντε ἐπιτυμβιδίων ἐπιγραμμάτων, ἐξ ὧν καταχωροῦμεν τὰ ἐπτά πρὸς εὐχαρίστησιν τοῦ φιλομύσου ἀναγνώστου.

Ἀνθρωπ', ὃν πατεῖς λαῶν, ἀπαλῶς πάται·
Κόρης γὰρ οὗτος ἀπαλῆς σέπει κόνιν
Τῆς Θεοδώρας, θυγατρὸς οὗ τὰς ἐπη
Ἀδαμαντίου, ὃν με προφθῆα' οἴχεται
Τοῦ ὑπὲρ ἡμᾶς εἰδότος Θεοῦ λόγους
Χρόνους δὲ εὗτος ἀρετῆ ἄρξεται.

Νέα μὲν ἔπει, καὶ πρὸ πατρός, θυγάτερ,
Κᾶν ἡλικίᾳ τῆ χαρῆσση σφόδρα,
Ἄλλὰ μετ' ἔργων, οἷα γηραιῶς πρέπει,
Οἷς, Θεοδώρα, ἀνέκεισο παιδοθεν,
Καὶ νῦν λελοῖπεις πατρὶ παραμύθιον
Ἀδαμαντίῳ, καὶ τροφεῖδ' μοι φίλα.

Κόρην ἀνυμέναιον, ἀλλ' ὑπερτελῆ
Νοὶ καὶ ἔργοι, οἷς Θεῷ λατρευτέον,
Τὴν Θεοδώραν, πατρός Ἀδαμαντίου,
Δέγμων ὁ τύμβος, τοῦ περιεῖν' αἶψιν
Πλῆν, εἰ προλήθη, ἐστὶν οὗ θρηνητέα·
Προσλαμβάνει γὰρ οὗς φιλεῖ Θεὸς νέου.

Πολλὸ μέρος καὶ νυκτὶς, ὡς καὶ ἡμέρας,
Φόλη θυγάτερ, θαπανῶ πρὸς συγγόνους
Σᾶς, Θεοδώρα, τὰς φιλαδέλφους λῆν,
Ἄς ὑπομνήσει ἀρετῶν τῶν σῶν μόνη
Μόλις σιγάσω, μὴ ἴπικινῶν σοι γόους
Θεὸν σὺ εἶδου ταῖς δε παρακλήτορα.

Ἄνθ' ὑμεναίων, καὶ θαδῶν γεμηλίων
Ἰῆσα καὶ ἴσα, Θεοδώρα, σοι τάδε,
Ἰῆσῃ πρεπόδη ἀρετῆ ἰπυγράμματα,
Φερνῆς μερίστης ἀντιπρόχορα γέφυ.
Δέξου πέντε πρὸς δέκα ποσούμενα,
Ἡ ζωῶς ἐφέλις τὰ πατρός πονήματα.

Τόκου κάγωγις, κᾶν λόγους ἀσκήσεως,
Πολλῆς τ' ἀγάπης, καὶ πλεῖο ἦς νῦν τύχων,
Μετὰ τελευτῆν, σῆς, πάτερ, προστάσης·
(Ὁὗ γὰρ ἐρεῖσαι, ἀλλὰ βιασθεῖς ἔδος
Ἰῶν σῶν περισσᾶ, ὡς ταφῆ ἔδου πόθων)
Πόνου τε χάριν τῶν ἐπιγραμμάτων,
Δε' ὦν τὸ λήθης ἐπ' ἐμῶ ἴσας σκότος,
Ἡ Θεοδώρα, οὐκ ἔχω τί φῶ, πάτερ
Ἀδαμάντι, ἡ ἔτι κᾶν αἶδη
Στοργῆς πατρικῆς τὸ χρέος γ' οὐ λύσομαι.

Ἡ Θεοδώρα ἀπέθανε τῇ ἑβδόμῃ Μαρτίου, 1743, εἰκοσδύο ἔτων ἡλικίας, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐπομένου τετραστίχου ἐπιτυμβιδίου τοῦ πατρὸς τῆς.

Ἡ Διαμαντὴ κοιροῖδι θυγάτερ,
Ἐτη βροῦσα εἰσοσι πρὸς τοῖς δυαίν,
Ἡ Θεοδώρα, κᾶν' ὄζυρδν βίον,
Σταλεῖσ' ἐπ' ἄλλα ἀρετῆς, ἦς εἶχετο.

Ο ΚΑΙΡΟΣ.

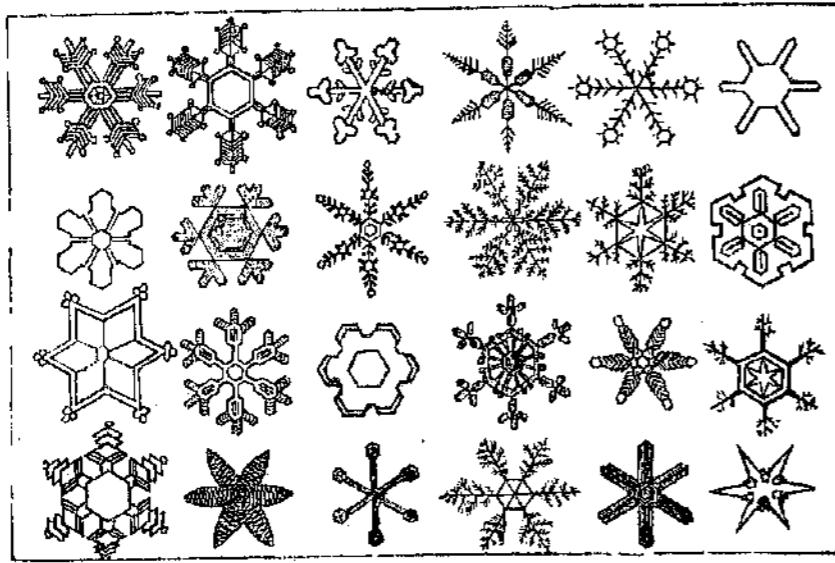
Ἀριθ. I.

Βροχή, Χίον, Χάλαξα, κλπ.

ΒΡΟΧΗ.—Τὸ ἄμεσον αἰτίον τῆς πτώσεως τῆς βροχῆς εἶναι ὁ συνδυασμὸς δύο στρωμάτων ἀέρος, ἐμόντων ἀνισον βαρῶν θερμότητος καὶ ὑγρασίας· διότι, ἐὰν ἡ θερμότητα τοῦ συμμιχθέντος ἀέρος ἐν ἑξάρκῃ ᾄσῃ νὰ διατηρήσῃ ὅλην τὴν ποσότητα τοῦ ἀτμοῦ εἰς τὴν ἀερώδη κατάστασιν, μέρος τούτου πρέπει κατὰ συνέπειαν νὰ μετατραπῇ εἰς ὕδωρ, καὶ νὰ πέσῃ ἐν εἴδει βροχῆς.

Ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι μὲν ἀναντιρρήτως ὀρθή· μ' ὅλον τούτο, ὑπάρχουσι πολλὰ περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς βροχῆς, εἰσέτι ἀνεξήγητα· καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἀτελῶς ἀκόμη γνωρίζομεν τὸ αἰτίον τοῦ συνεχοῦς τούτου φαινομένου.

ΧΙΩΝ.—Ἐὰν ποσότης ὕδατος, περιπλέοντος εἰς τὸν ἀέρα ἐν εἴδει ὁμίχλης ἢ νεφέλης, ἐκτεθῇ αἰφνιδίως εἰς μέγαν βαρῶν θερμότητας, καὶ εἰς περιστάσεις αἵτινες ἐμπαδίζουσι τὰ λεπτὰ μέρη τοῦ νὰ σχηματῶσιν

Σχήματα Κρυστάλλων Χιόνος και Πάχνης.

σταγόνες βροχής, τὰ μόρια ταῦτα συμπηγνύμενα τότε πίπτουσι ἐν εἴδει χιόνος.

Ἐξεταζομένη ἡ χιών διὰ μικροσκοπίου, φαίνεται ὅτι συνίσταται ἀπὸ λεπτὰ, διακεκριμένα, τακτικὰ κρύσταλλα πάγου διαφόρων σχημάτων, ἀλλὰ γενικῶς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὅμοια ἐξαγώνου· κοινότερον εἶναι ὡς ἀστέρες ἐξ ἀκτίνων, ἐλάχιστης ἀκτίνος οὔσης μὲ κλάδους κεκοσμημένης. Τινὰ τῶν σχημάτων τούτων παριστάνονται εἰς τὴν ἀνωτέρω εἰκονογραφίαν. Ἄλλὰ μόνον διὰ δριμυτάτου ψύχους καὶ εἰς τὴν ἤμερον ἀτμοσφαῖραν τῶν πολικῶν χωρῶν σχηματίζουσιν αἱ νιφάδες τῆς χιόνος ταυτῶτα τακτικώτατα κρύσταλλα· διότι εἰς τὰς εὐκράτους χώρας τῆς γῆς, τὰ διάφορα στρώματα τοῦ ἀέρος διαφέρουν ὡς πρὸς τὴν θερμοκρασίαν· ἡ ἀνωμαλία δὲ αὕτη τῆς θερμοκρασίας διαλύει ἐν μέρει τὰς νιφάδας τῆς χιόνος ἐνῶ διαβαίνουσι τὸν ἀέρα, καὶ συγχρόνως τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος, τὰ προξενούμενα ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀνωμαλίας τῆς θερμοκρασίας, ταραττουσι τὰς νιφάδας, καὶ ἀφανίζουσι τὴν συμμετρίαν των. Εἰς τὰς πολικὰς χώρας, ὅταν πίπτῃ χιών, εἶναι διόλου ξηρὰ, καὶ πολλὰ διάφορος κατὰ τὸ φαινόμενον ἀφ' οὗ, τι συνήθως βλέπομεν εἰς τὰς χώρας ταύτας.

Εἰς τὰς ψυχροτέρας χώρας τῆς γῆς, ὠφελεῖ τὰ μέγιστα ἡ χιών διὰ τῆς τῶν φυτῶν ὑπερασπίσεως. Χωρὶς τοῦ συμπεπηγμένου τούτου ἀτμοῦ ὅστις νὰ σκεπάσῃ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τὰ προϊόντα τῆς, αἱ πολικαὶ χώραι ἤθελον εἶσθαι ἀκατοίκητοι. Εἰς τὰ μισοξένα ἐκεῖνα κλίματα χρησιμεύει πρὸς τούτους ἡ χιών ὡς οἰκοδομήσιμος ὄλη, καθὼς εἰς τοὺς Ἑσκιμοὺς Ἰνδοὺς, ὅστινες ἐξ αὐτῆς κατασκευάζουσι τὰς χειμερινὰς καλύβας των.

ΧΑΛΑΖΑ.—Ἡ χάλαζα συνίσταται ἀπὸ ραβδίας βροχής, αἵτινες συμπηγνύνται διαβαίνουσαι στρωμά

τι ἀέρος ἰκανῶς ψυχρότερον ἐκείνου, ἐν ᾧ ἐσχηματίσθησαν· ἀλλ' ἡ χάλαζα εἶναι ἀπὸ τὰ φαινόμενα, εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν ὁποίων συνεργεῖ ἀμέσως ὁ ἤλεκτρισμός, καὶ παριστάνει, κατὰ συνέπειαν, πολλὰς ἀνωμαλίας, αἵτινες δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐννοηθῶσιν ἐκτὸς ὑπὸ τοῦ ἀκριβῶς γινώσκοντος τὸν κλάδον τῆς ἐπιστήμης, τὸν περὶ τῆς δυνάμεως αὐτῆς πραγματευόμενον. Τὸ περὶ τὴν χάλαζαν πρῶτον ἀξιοσημείωτον εἶναι ὅτι συμβαίνει κοινῶς τὸ εἶναι ἢ τὸ θέρος, σπανιότερον δὲ τὸν χειμῶνα· τὸ δεύτερον, ὅτι κόκκοι τινὲς χαλάζης γίνονται μέγιστοι, παραπολύ ὑπερβαίνοντες οἰουσδήποτε τῶν μεγίστων σταγόνων τῆς βροχής· τὸ τρίτον, ὅτι ἡ χάλαζα σπανίως πίπτει τὴν νύκτα, καὶ εἰς περιωρισμένην μόνον ἔκτασιν τόπου τε καὶ χρόνου.

Ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ τὸ φαινόμενον τῆς χαλάζης δὲν ἐμπορεῖ νὰ σπουδασθῇ καθ' ἑαυτὴν τὰς ποικιλίας. Ἐνίοτε μὲν πίπτουσι καὶ ἐνταῦθα μεγάλοι κόκκοι χαλάζης, καὶ τὴν φθορὰ προξενεῖται ὑπ' αὐτῶν· ἀλλ' ἀσήμαντος ὡς πρὸς τὴν ἀλλαγῆν γινομένην· εἰς τινὰ μέρη τῆς Γαλλίας συμβαίνουσι τρομεραὶ θύελλαι ἐκ χαλάζης, ἐπιφέρουσαι δεινὴν θραῦσιν εἰς τὰ γεννήματα καὶ τὰς ἀμπέλους, καὶ εἰς ὀλίγα λεπτά καταστρέφουσαι τοὺς κόπους μηνῶν ἢ καὶ ἐνιαυτῶν.

Τὸν Ἰούλιον 1788, ἰκανὸν μέρος τῆς Γαλλίας κατηρημώθη ὑπὸ θυέλλης ἐκ χαλάζης καὶ βροχής· ἔρχισεν εἰς τὸ νοτιοδυτικόν, καὶ ὤδευσε κατὰ βορειοανατολικὴν διεύθυνσιν εἰς δύο παραλλήλους ταινίας τεσσάρων καὶ δύο λευγῶν τὸ πλάτος, καὶ σχεδὸν διακοσίων τὸ μήκος. Τὸ μεταξὺ διάστημα, ὡς πέντε λευγῶν τὸ πλάτος, κατεκλύσθη ὑπὸ τῆς βροχής.

Τῆς τρομερᾶς ταύτης θυέλλης προηγῆθη δεινὴ τις καὶ σχεδὸν ὀλικὴ σκοτία, ἣτις αἰφνιδίως ἐκάλυψεν ὅλον τὸν τόπον· εἰς μίαν ὥραν ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς φύσεως

ΕΥΓΕΝΙΟΣ Ο ΒΟΥΓΑΡΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΝΤΩΝ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΙΝ ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ, ΚΑΙ ΚΑΙ.

μετεβλήθη τὸσον ὀλιγωρῶς, ὥστε, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ κοιμᾶται τις κατὰ τὸ διάστημα τῆς θυέλλης, δὲν ἤθελε πιστεῦσαι ἐξυπνήσας ὅτι εὕρισκετο ἐν τῷ αὐτῷ μέρει τοῦ κόσμου. Ἄντι τῆς εὐθαλείας τοῦ θέρους καὶ τῶν πλουσίων καρπῶν, ὅστινες πρὸ μικροῦ ἦσαν ἐξηπλωμένοι καθ' ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς καρποφόρου καὶ ὠραίας ἐκείνης χώρας, δὲν παρίστατο νῦν εἰμὴ ἡ φοβερὰ ἔψις τοῦ χειμῶνος. Τὸ ἔδαφος μετεβλήθη εἰς βόλτον, οἱ στάχυες συνεψήθησαν μετὰ τοῦ βορβορίου, αἱ ἀμπέλοι κατεκερματίσθησαν, οἱ κλάδοι των συνεψήθησαν, καὶ ὀπωροφόρα δένδρα παντὸς εἴδους κατεβλήθησαν. Ἡ χάλαζα ἔκειτο σωρηδὸν, ἀδιάλυτος, ὡς στοῖβαι συνετριμμένου πάγου. Ἀκόμη καὶ δυνατὰ δένδρα τῶν δασῶν δὲν ἴσχυσαν ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν ὀρμὴν τῆς θυέλλης· μέγας τις καστανεῦν, ἐξαιρέτως, ἐβλάβη τοσοῦτον, ὥστε ἄλλο τι σχεδὸν δὲν παρίστατο εἰμὴ γομνοὺς κορμούς· αἱ ἀμπέλοι τὸσον φοβερῶς ἐδάσθησαν, ὥστε τέσσαρα ἔτη παρήλθον πρὶν κατασταθῶσι πάλιν γόνιμοι. Ἀπὸ τὰς ἐξήκοντα ἐξ ἑνορίας μίξ περιόχης, τεσσαράκοντα τρεῖς ἠρημώθησαν ἐξ ὀλοκλήρου, ἀπὸ δὲ τὰς λοιπὰς αἱ μὲν ἀπώλεσαν τὰ δύο τρίτημρια, αἱ δὲ τὸ ἥμισυ τῶν καρπῶν των. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ Κυρίου Ἀραγῶνος ἡ βλάβη ἢ γενομένη εἰς 1039 ἑνορίας συνεπεσοῦτο εἰς 24,962,000 φράγκων.

Ἡ παράδοξος αὕτη θύελλα ὤδευε πρὸς δεκαεὶ ἡμισυ λεύγας τὴν ὥραν· ἦτο δὲ ἰσοταχῆς ἢ κίνησις ἀμφοτέρων τῶν ταινιῶν. Ἡ κατὰ μέσον δρον διάρκεια τῆς θυέλλης εἰς τοὺς διαφόρους τόπους ἔσους ἐπεσεκέρθη δὲν ἦτον ὑπὲρ τὰ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ λεπτά.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΑΜΟΥΣ.

«Τὶ θέλω εἰπεῖν,» γράφει πρὸς φίλον αὐτοῦ ὁ Κοραῖς, «ἂν ἀκούσαι ὅτι ἐνομφεῖθης; θέλω εἰπεῖν, φίλτατε, ὅτι ἔκαμες ἔργον φρονιμώτατον. Ἔχω περὶ τούτου μίαν θαυμαστὴν καὶ ὄντως sentimentale ἰδέαν τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυκινέως, ἀλλ' οὔτε Φιλόστρατον ἔχω, οὔτε καιρὸν νὰ τὸν ἐξετάσω. Μὴ λησμονήσης νὰ μὲ πέμψῃς ἀπὸ τὰ σακχαρωτὰ τοῦ γάμου· τὸ γλυκύτερον ὅμως εἰς ἐμὲ εἶναι νὰ μὴ λησμονήσης τὸν γάμον, ἀλλὰ νὰ τὸν τελειώσης, ἐπειδὴ τὸν ἔβαλες εἰς τὸν νοῦν σου. Εἶναι, φίλε, βίος δυστυχήστας ὁ ἀγάμος βίος· καὶ ὁ φρόνιμος καὶ χρηστοῦθης ἄνθρωπος ἔχει χρέος, καθὼς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του τὴν λαμπάδα τοῦ βίου, οὔτω νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς ἄλλου». Τούτο εἶναι τὸ βούλημα καὶ δόγμα τῆς φύσεως.

Τὸ ὄνομα ἐπικρατίας τινὲς ἐμπορεῖ νὰ λησμονηθῇ, καὶ τὰ κατορθώματα ἡρώων νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἀπὸ τὰ χρονικὰ τοῦ κόσμου· ἀλλ' ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας ἐμπορεῖ νὰ παύσῃ μόνον ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ὑπάρχῃ πλέον· τὸ φῶς αὐτῆς ἐμπορεῖ νὰ καλυφθῇ ἀπὸ ἀγνοίαν, πανουργίαν, ἢ πλανεύειαν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ σβεσθῇ.

Οἱ τῆς Ῥώμης ἐπιθυμοῦντες νὰ πιστεῦνται παρὰ πάντων ὡς θεῖα καὶ πνευματοφθεγκτα ὄσα αὐτοὶ κατὰ καιροὺς ἐν ταῖς ἑαυτῶν Βούλλαις ἐθέσιζον, καὶ μὴ εὕρισκοντες, οὔτε εἰς τὴν αὐτῶν Ἐκκλησίαν, ἐτοίμην παρὰ πᾶσι καὶ τυφλὴν τὴν εἰς τὰ αὐτῶν διατάγματα καὶ δόγματα ὑπακοὴν καὶ εὐπειθεῖαν, ἀλλὰ βλέποντες, ὅτι ἐκ τούτων τινὰ ὑπὸ τινῶν Ἀρχιερέων ὡς ἄκυρα ἤθετοῦντο, καὶ ὑπ' ἐνίων σοφῶν Θεολόγων, καὶ ὑπὸ ὀλοκλήρων ἐνίοτε Ἀκαδημιῶν, ὡς ἄτοπα ἀνετρέποντο, ἐσυλλογίσθησαν νὰ θεραπεύσωσι τὸ τραῦμα, δὲ διὰ τῶν τοιούτων ἀντιρρήτικῶν συγγραμμάτων ἢ αὐτοδέσποτος αὐτῶν καὶ ἀναντιρρήτος αὐθεντία ἐδέχτο. Ἡ δικαία καὶ εὐλογος θεραπεία βέλαια ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ ἀποδείξωσι μὲ λόγον τῶν ἀντιλεγόντων τὸ ἄλογον, καὶ νὰ φωτίσωσι μὲ τὸ φῶς τῶν Γραφῶν καὶ τῆς παραδόσεως τὸ σκότος ἐκείνων, καὶ νὰ νικήσωσι μὲ τὴν δύναμιν μιᾶς κοινῆς καὶ ἐλευθέρας Συνόδου τὴν αὐτῶν δυσπειθεῖαν· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο εἰς τὰ μὴ εὐλογα δὲν εἶναι δυνατόν, καὶ οἱ Πάπαι ἤθελον τὴν ὑποταγὴν καὶ εἰς τὰ μὴ εὐλογα, μετεχειρίσθησαν καὶ ἐδῶ τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν, καὶ νόμον ἔστησαν τὴν ἑαυτῶν θέλησιν. Ὅθεν καὶ ἀπηγόρευσαν μὲ ἀφορισμοὺς φρικτοὺς καὶ ἀναθέματα τὴν ἀνάγνωσιν τῶν εἰρημένων ἀντιρρήτικῶν, θέλοντες καὶ ἀποφασίζοντες νὰ ἦναι ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ (ipso facto), ὡς λέγουσιν, ὑπεύθυνος τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως, ὅχι μόνον ὅστις δὲν ὑπακούει εὐπειθῶς καὶ τυφλῶς εἰς οἰανδήποτε ἐκδοθεῖσαν Παπικὴν Βούλλαν, ὅχι μόνον, ἂν τολμήσῃ, ἢ λόγῳ, ἢ συγγράμματι, ὅπως οὖν νὰ τὴν παρασταλεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ὅστις ἀπλῶς θελήσῃ νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ὑπὸ τινος γενομένην κατὰ τῆς Βούλλας ἐπίκρισιν, ἢ ἀντίρρῃσιν, νὰ ἦναι καὶ αὐτὸς (ipso facto) τοῦ αἰωνίου πυρὸς ἐνοχος καὶ ὑπόδικος.

Ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀναγνώσεως ἐκ τούτου προήλθε, δὲν ἐμεινεν ὅμως εἰς αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τῶν Παπικῶν θεσπισμάτων πολλὰ ἐλάμβανον σαφῆ καὶ φανεράν τὴν ἀντίρρῃσιν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θείας Γραφάς, καὶ εἰς τὰ ὑπομνήματα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Πατέρων, ὅθεν ἐκινδύνευε νὰ καταλαμβάνῃ καὶ ἐκ τούτων καθ' ἑνα, ὅτι ὑπερβαίνον οἱ Πάπαι τὰ διατεταγμένα πολλάκις ὄρια, παρεκινήθησαν ἐντεῦθεν νὰ ἀπαγορεύσωσιν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τὴν τούτων μελέτην. Πῶς λοιπὸν ὁ Δ'. ἐξέδωκεν ἕνα τόμον, ἐν ᾧ περιέχεται τῶν ἀπαγορευμένων βιβλίων ὁ ἔλεγχος, ἦτοι ὁ Κατάλογος (Index). Σίξτος δ' Ε'. τὸν ἠθέλησε. Κατὰ τὸν τοιοῦτον κατάλογον εὕρισκονται ἐμποδισμένα βιβλία, πραγματευόμενα τὰς ἀναφουεῖσας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διαφορὰς· βιβλία, ἐκθέτοντα τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν· βιβλία τυπικὰ, περιέχοντα Ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις· κατηχητικὰ, ἐρμηνεύοντα τὰ τῆς πίστεως φρονήματα καὶ ἀντάγματα·

Ευχολόγια κατασκευαστικά· διάφορα άλλα βιβλία εις ένα λόγον, τὰ ὅποια, μολοντοὶ συμβάλλουσι καὶ εἰς εὐδαιμονίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐρησείας, καὶ εἰς οἰκοδομὴν πίστεως, καὶ εἰς καταρτισμὸν ἡθους, εἶναι ἕως διακεκολλημένα καὶ ἀπερίφραστα, ἂν ἔχωσι τι τὸ παραμικρὸν, δὲ ἐγγίξῃ τὸν τρόπον τινὰ πολὺ ἢ ὀλίγον τὸ Παπικόν, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀποδείξωσιν. Τίς ἤθελε τὸ πιστεύσειν; ἀκόμη καὶ τὴν θείαν αὐτῆν Γραφήν, καὶ τὴν Παλαιάν καὶ Νέαν, ὁ Index οὗτος τὴν ἀρπάξει ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Χριστιανῶν, καὶ δὲν ἐπιτρέπει οὔτε δὴλον οὔτε κατὰ μέρος εἰς γλῶσσαν σαφῆ καὶ δῆλην ὁ πιστὸς νὰ τὴν ἀναγνώσῃ· οὔτε αὐτὸ, ἂν τύχῃ μεταφρασμένον, τοῦ Δαβὶδ τὸ Ψαλτήριον! "Ὅστις θέλει νὰ ἀναγνώσῃ κἀνθεν ἀπὸ τὰ ἐν τῷ ῥηθέντι καταλόγῳ βιβλία ἀπροκρίματί-στος, καὶ δὴ καὶ ἀκινδύνως, πρέπει πρῶτον νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν, ἀλλὰ νὰ τὴν ζητήσῃ παρὰ τίνος; παρὰ τῶν Ἐπισκόπων; ἔχι· οὐδὲ αὐτοὺς ἡ Ῥώμη πάντας καὶ πάντοτε καὶ πανταχοῦ καὶ ἐν ἅπασιν δὲν τοὺς ἐμπιστεύεται· ἀλλὰ παρὰ τῆς Ἰγκυζιτιῶ-νος τῆς φοβερᾶς ἐκείνης καὶ ἀποτροπαίου, εἰς τὴν ὁποί-αν τίς τόσον ἔξω φρονῶν νὰ τολμήσῃ νὰ προβάλῃ τοι-οῦτον ζήτημα;

Τὴν τυραννίδα ταύτην πολλοὶ τῶν Παπιστῶν τὴν δυσχεραίνουσι· τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην πολλὰ ὀλίγοι τῶν Παπιστῶν τὴν τηροῦσιν. Οἱ Ἰησοῦται ἕως εἶναι οἱ ζηλωταὶ αὐτῆς καὶ προστάται οἱ πλέον θερμοὶ καὶ διάπυροι· διαίτι· διότι εἰς αὐτοὺς δὲν συμφέρει τὸ νὰ βλέπωσι τὸ φῶς, καὶ νὰ εὐρίσκωνται ἐν χερσὶ τῶν πάντων τοιαῦτα βιβλία, εἰς τὰ ὅποια ἐκ διαμέτρου ἀντιφέρονται ὅσα αὐτοὶ ἐν τοῖς ἰδίοις συγγράμμασιν ἢ περὶ δογματικῶν, ἢ περὶ ἡθῶν, ἐκδιδάσκουσιν. Ὁ Ἰη-σοῦτης Σουαρίσιος, καὶ ὁ Βασκουίσιος, καὶ ὁ Μολί-νας, καὶ ὁ Λέσιος, καὶ ὁ Φιλιοῦτζης, καὶ ὁ Σαγγέ-ζης, καὶ ὁ Ἐσκοβάρ, καὶ ὁ Γαμβουῖνος, καὶ οἱ ἄλλοι συμφώνως ὅλοι τῆς θαυμαστῆς τοῦ Λουῖζα οἰκογενείας τὰ τέκνα, καταργοῦσι τὴν ἐντολὴν τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης, καὶ ἐκνευρίζουσι τὴν δύναμιν τῆς πρὸς τὸν πλησίον· ἀνοίγουσιν εὐρύγων καὶ πλατεῖαν τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, καὶ στρώουσι μὲ ῥόδα ἐκείνην τῆς μετανοίας· κανονίζουσι τὴν ὑπόκρισιν, καὶ ἐνδύουσιν εὐπρεπῶς τὸ φεῦδος· συγχωροῦσι τὴν ἐκδίκησιν, καὶ ἐπιτρέπουσι τὴν κατὰ τῶν ἄλλων ἐπιβουλήν καὶ συνο-φαντίαν· παραμυθοῦσι τὴν σάρκα, καὶ χαϊδεύουσι τῶν παθῶν τὰ σκιρτήματα· δικαιονοῦσι τὴν κατὰ τῶν βα-σιλέων στάσιν καὶ ἀνταρσίαν, καὶ ἐνοπλίζουσι μὲ τὴν μάχαιραν τὴν χεῖρα τῶν ὑπὸ χεῖρα· καὶ διὰ νὰ παρέλ-θω τὰ ἄλλα, μὲ μόνον τὸ δόγμα τῆς πιθανότητος, (ὅστις παρ' αὐτοῖς λέγεται Πιθανισμὸς, probabilis-μια) καὶ μὲ τὴν πρόρασιν τῆς ἀγνοίας καθήνησαν νὰ διδάσκουσιν, δεῖ, ὅστις ὀλιγώτερον ἐξέρρει τὰ θεσμὰ τῆς ἰδίας πίστεως, κέρδος ἔχει τὸ νὰ μὴ σφάλῃ· ἔθεν κατ' αὐτοὺς ἡ τῶν θείων μαρτυριῶν καὶ ἐνταλμάτων ἀγνοία γίνεται μία εὐχερῆς καὶ ἀνευρημένη εἰσοδος τῆς σωτηρίας· καὶ ὁ Χριστιανὸς, τὸν ὁποῖον οἱ παλαιοὶ

Πατέρες ὠνόμαζον γνωστικόν, συμφέρει νὰ ᾔνοι-στος, διὰ νὰ ᾔνοι εὐκόλως δεδικαιωμένους. Τούτων οὖ-τως ἔχόντων, πῶς νὰ θέλωσι πεφοτισμένους οἱ Ἰησοῦ-ται μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων ἐκείνους τοὺς ὁποῖους θέλουσι νὰ ἔχωσι τυφλοὺς, ἅ τῆς κατὰ σκοτόν ἡλῆ-σκον τας; ἢ πῶς νὰ ὑποφέρουσιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Χριστιανῶν τὰ βιβλία τῶν Γραφῶν καὶ τῶν Πατέρων, τὰ ὅποια διδάσκουν εἰς τὰ ἐναντία, ἀπ' ὅσα αὐτοὶ πα-ραγγέλλουσι; Θέλουσιν εἶναι ὁδηγοὶ τυφλῶν, διὰ νὰ σύρουσιν, ὡς οἱ Φαρισαῖοι, τοὺς πάντας ὀπίσω αὐτῶν, ἔχοντές τους εὐπειθεῖς καὶ εὐαγύτους ἀκολούθους εἰς ἐκείνας τὰς σχολιαὶς ὁδοὺς καὶ κρημνώδεις, εἰς τὰς ὁποί-ας αὐτοὶ προπορεύονται, καὶ εἰς τὰς ὁποίας αὐτοὶ εὐρί-σκουσι τὸ ἴδιον κοσμικὸν κέρδος καὶ ἔσπερος.

Δὲν εἶναι ἰδική μου κρίσις ἡ κρίσις αὕτη· οὕτως ἔκρινε πρὸ ἐμοῦ μεταξὺ πολλῶν Παπιστῶν καὶ ὁ Ῥα-κίνας. "Ἡ ἀμάθεια (λέγει) καὶ ἀγνοία τῶν τῆς Ἐρησείας εἶναι ἓνα μέσον προσφεύστατον διὰ νὰ φέρῃ μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὴν τυφλὴν ὑπακοὴν καὶ εὐ-παίδειαν πρὸς ἅπαντα τὰ ἀπὸ Ῥώμης ἐρχόμενα. Δι' αὐτῆς (τῆς ἀμαθείας) ἡ Ῥώμη λαμβάνει τὴν εὐκολίαν νὰ μεταχειρίζεται ἐλευθέρως ἐκείνην τὴν σχεδὸν τυ-ραννικὴν δεσποτείαν, τὴν ὁποίαν τόσον ἐπιθυμοῦν (τάδε λέγει ὁ Ῥακίνας ἀποβλέπων πρὸς τὸν Πάπαν, τὰ δ' ἐπέκεινα πρὸς τοὺς Ἰησοῦτας) καὶ τὴν ὁποίαν (ἀμά-θειαν τῶν Χριστιανῶν) ἀγαπῶσι καὶ οἱ Ἰησοῦται, ἐπειδὴ ἐξέρρουσιν αὐτοὶ τοὺς τρόπους, πῶς νὰ ἐπιστρέ-ψωσι τὰ ἐκείνης ἀποτελέσματα εἰς τὸ τῆς ἐαυτῶν δι-δασκαλίας ἔσπερος."

Ἄλλὰ ζῆ Κύριος! δὲν ἠγάπησε ποτὲ τὰ τοιαῦτα σκότη καὶ τοὺς τοιοῦτους κρυπτήρας ἢ ἀποκαλυφθεῖσα ἀλήθεια. Δὲν ἐφάνη (ἀπαρῆ!) δὲν ἐφάνη ποτὲ εἰς τὴν ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τοιοῦτον διάταγμα. Ἐὰ ἱερὰ βιβλία διὰ τοῦτο θεόθεν εἰς ἡμᾶς ἐδόθησαν, διὰ νὰ ὁδηγώμεθα δι' αὐτῶν εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν, καὶ εἰς τὴν δικαιοσύνην· διὰ τοῦτο ἐγράφησαν, διὰ νὰ τὰ ἀνα-γινώσκωμεν, καὶ νὰ ἔχωμεν ἐξ αὐτῶν βοήθειαν καὶ παρηγορίαν, ὡς ἄριστα μᾶς διδάσκει ὁ ἱερὸς Λύγου-στίνος ἐν τῇ ἐκδέσει τοῦ Ψαλμοῦ τοῦ λς'.

Αὐταὶ αἱ ἴδιαι Γραφαὶ μᾶς προτρέπονται νὰ ἀναγι-νώσκωμεν τὰς Γραφάς. Ὁ Θεὸς νομοθετεῖ περὶ τοῦ βασιλείως τῶν Ἑβραίων, νὰ ἔχη ἀντιγεγραμμένον ὑπὸ τῶν ἱερῶν καὶ Λευιτῶν τὸ βιβλίον τῶν Θεσδότην νόμων, καὶ ἀδιαλείπτως νὰ τὸ ἀναγινώσκῃ. "Καὶ ἔσται μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀναγνώσεται ἐν αὐτῷ πάσας τὰς ἡμέ-ρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ἵνα μάθῃ φοβεῖσθαι Κύριον τὸν Θεόν, καὶ φυλάσσεισθαι πάσας τὰς ἐντολάς," κτλ. Δευ-τερον. ις'. 18, 19. Ἐὸ αὐτὸ προστάζει ἰδίως εἰς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ, ἀπ' οὗ διεδέχθη τοῦ λαοῦ τὴν ἡγε-μονίαν· "Καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἡ βίβλος τοῦ νόμου τούτου ἐκ τοῦ στόματός σου, καὶ μελετήσεις ἐν αὐτῇ ἡμέρας καὶ νυκτός," κτλ. Ἰησ. Ναυῆ. ἀ. 8. Ἐἰσαύτως ἐθέσπισεν, ὅτι καὶ ἐν τῷ ναῶ νὰ γίνεται ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ ἢ τοῦ θείου νόμου ἀνά-

γνώσις: "Ἀναγνώσεσθε τὸν νόμον τούτον ἐναντίον παν-τὸς Ἰσραὴλ, εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν." Δευτερον. λα. 11. "Καὶ νῦν καταγράψατε τὰ ῥήματα τῆς βίβης ταύτης, καὶ διδάξατε αὐτὴν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐμβλαεῖτε αὐτὴν εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν." Αὐτ. 19. Ὁ Δαβὶδ μακα-ρίζει πάντα ἄνθρωπον, ὅστις "ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ (τοῦ Κυρίου) μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός." Ψαλ. ἀ. 2. "Μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ." Ψαλ. ριθ. 2. Αὐτὸς αὐτὰ τὰ μαρτύρια εἶχε διηνεκῆ λόγων ὑπόθεσιν, αὐτὰ σπουδῆν ἀδιάλειπτον, αὐτὰ ἀκατάπαυ-στον μελέτην, αὐτὰ λύχον εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ φῶς εἰς τὰς τρίβους, καθὼς φαίνεται εἰς ὅλους τοὺς ψαλμοὺς, καὶ ἔξαιρέτως εἰς τὸν ριθ'. Καὶ ὁ Προφῆ-της Ἰερεμίας τὴν αὐτὴν σπουδῆν καὶ ἀνάγνωσιν πα-ραγγέλλει. "Ἀναγνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ, κτλ." Κεφ. μγ'. 6. Καὶ ὁ Βαροῦχ ὑπακούει τὴν ἐντολὴν τοῦ ἀναγῶναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ λόγου Κυρίου, κτλ. Αὐτ. 8. Καὶ ὁ Φίλιππος δὲν ἐμέμφθη τὸν Αἰθίοπα εὐνοῦχον, ὅταν ἐπὶ τοῦ ἄρματος τὸν ἡῆρε κα-θήμενον καὶ ἀναγινώσκοντα τὸν προφῆτην Ἡσαΐαν. Πράξ. ἡ. 28. Καὶ ὁ Παῦλος ἐπίνευσεν τοὺς Ἰουδαί-ους τῆς Βεῤῥόιας, λέγων, ὅτι ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προ-θυμίας, διὰ τοῦτο μάλιστα, ὅτι καθ' ἡμέραν ἦσαν ἀνα-κρινόντες τὰς Γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πράξ. ις'. 11. 12.

Ἀκολουθῶν δὲ κατὰ τὰ θεῖα ταῦτα τῶν Θεοπνεύ-στων Γραφῶν θεσμὰ, καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐξ ἀρχῆς ἀνῶθεν οὐ μόνον εἰς ἅπαντας ἀπλῶς τοὺς Χρι-στιανοὺς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἱερῶν τούτων βιβλίων ἐπέ-τρεψεν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἔθος τῶν ἀκολουθῶν εἰς τὰς ἱερὰς συναξεῖς τὴν ἐκἀκὸνισεν, ἀναγινώσκουσα ἐν τοῖς θεοῖς ναοῖς αὐτὰ παρρησίᾳ εἰς ἐπήκουσιν πάντων. Γε-νέσεως τὸ ἀνάγνωσμα· τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα· Λευιτικῆς, Ἀριθμῶν, Δευτερονομίου, Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, Κριτῶν, Βασιλειῶν τὸ ἀνάγνωσμα. Ἀναγινώσκει δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Ἰωβ, καὶ ἀπὸ τῶν Προφητῶν ἁπάντων, καὶ ἀπὸ τῶν Παροιμιῶν, καὶ ἀπὸ τῆς Σοφίας· καὶ ἐξαιρουμένης τῆς βίβλου τοῦ Ἄσματος, καὶ τῆς Ἀπο-καλύψεως, (αἱ ὁποῖαι, ὡς ἀναγνώστεραι καὶ μυστικώ-τεραι ἀνάμεσα εἰς τῶν πιστῶν τὸ στίφος, νὰ ἀναγι-νώσκωνται ἔσος δὲν ἐπεκράτησε) δὲν εἶναι βιβλίον οὔτε τῆς Παλαιᾶς οὔτε τῆς Νέας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία εἰς τὰς ἱερὰς συνελεύσεις δὲν τρέφει τὰ τέ-κνα τῆς. Καὶ τοῦτο ἦδη τὸ προσημείωσεν ὁ μέγας πατὴρ Βασίλειος εἰς Ψαλμ. νδ'. "Διὸ καὶ ἡμέτερά ἐστι τὰ θεῖα λόγια, καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίᾳ ὡς θεόπεμπτα δῶρα καθ' ἕκαστον σύλλογον ὑπαναγινώ-σκεται, οἷόν τις τροφὴ ψυχῶν χορηγομένη διὰ τοῦ Πνεύματος."

Ἄλλὰ καὶ οἱ θεοὶ πατέρες, Ἄβριγένης, Κλήμης ὁ Ἀ-λεξανδρεὺς, Βασίλειος, Χρυσόστομος, καὶ ἄλλοι, ὡς ἀπὸ μιᾶς φωνῆς τὴν τῶν ἱερῶν βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ λέ-

γοντες καὶ γράφοντες, ὡς τροφὴν ἀναγκαϊοτάτην τῆς ψυχῆς εἰς ἅπαντας τοὺς πιστοὺς ἐπισυνιστοῦσι.

[Ἐκ τῶν Συγγραμμάτων Ἐδουάρδου τοῦ Βουλγάρου, Τόμ. Β'. Σελ. 120-122.]

ΕΓΓΡΕΣΙΣ ΤΗΣ ΑΕΡΟΣΦΑΙΡΑΣ.

Ἰδοὺ μ' ὁποίας λέξεις ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρῶτος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὁ Κοραῖς τὴν εὑρεσιν τῆς Ἀεροσφαίρας, γράφων ἐκ Μοντεπαλιέρ, τῇ 10 Ἀυγούστου, 1783, πρὸς τὸν Σμύρνης Πρωτοψάλτην.

Αἱ σημεριναὶ διατριβαὶ καὶ συνομιλίαι καὶ σοφῶν καὶ ἰδιωτῶν ἕλην ἔχουσι τὴν νέαν εὑρεσιν τοῦ ὀνομαζομέ-νου Μογγολφιέρου. Ὁ εὐτυχὴς οὗτος ἄνθρωπος, ὁδη-γούμενος πλέον ἀπὸ τὸ αὐτόματον παρ' ἀπὸ τὴν σοφίαν του, εὗρηκεν εὐρημα ὄχι μόνον περιέργου, ἀλλ' ἴσως καὶ μεγάλης ὠφελείας πρόξενον μὲ τὸν καιρὸν. Μίαν μεγάλην σφαῖραν, κατασκευασμένην ἀπὸ ὑφασμα μετα-ξωτόν, ἢ καὶ ἀπὸ χαρτίον ἀπλοῦν, γεμίζει, ἢ ἀπὸ ἐν εἶδος ἀέρος, ὀνομαζομένου φλογιστοῦ (τοῦ ὁποῖου τὴν φύσιν διὰ νὰ σ' ἐξηγήσω, ἔπρεπε νὰ ἔχω μίαν ἐβδομά-δος εὐκαιρίαν, καὶ εἰκοσιτέσσαρα τετράδια χαρτίου) ἢ καὶ ἐξαριστοῦ μόνον τὸν περιεχόμενον εἰς τὴν σφαῖραν ἀέρα διὰ τοῦ πυρός. Ἐνθὺς δταν ἐξαραιωθῇ ὁ περιε-χόμενος εἰς τὴν σφαῖραν ἀήρ, ἡ σφαῖρα γίνεται πλέον ἀκατάσχετος, καὶ ἀφίονουσα τὴν γῆν, καὶ τὰ ἐν τῇ γῆ, ἵπταται πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ διατρίβει εἰς τὰ μετέω-ρα, μέχρις οὔ, γεμισθεῖσα πάλιν ἀπὸ τὸν ἀτμοσφαιρι-κὸν κοινὸν ἀέρα, τὸν ὁποῖον πνέομεν, καταβαίνει εἰς τὴν γῆν. Ὁ ῥηθεὶς Μογγολφιέρου, παραγεγόμενος εἰς Παρισίους τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐκοινωνήσεν αὐτὴν του τὴν εὑρεσιν εἰς τὴν ἐκείσε Ἀκαδημίαν.

Οἱ φυσικοὶ τῶν Παρισίων ἔκαμαν διάφορα πειράμα-τα μὲ διαφόρους σφαίρας, αἱ ὁποῖαι ὄλοι εὐτυχῶς ἀνέ-βησαν εἰς τοσοῦτον ὕψος, ὥστε νὰ γένωσιν ἀόρατοι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τριακοσίων χιλιᾶδων θεατῶν. Δὲν ἠρκέσθησαν εἰς αὐτὸ, ἀλλ' ἐτόλμησαν καὶ νὰ ἀναβῶ-σιν ὁμοῦ μὲ τὴν σφαῖραν δύο περιφημοὶ φυσικοὶ, ὁ Κά-ρολος, καὶ ὁ Ροβέρτος, οἱ ὁποῖοι ἔχι μόνον ἀνέβησαν εἰς ὕψος ἐννέα χιλιᾶδων ποδῶν, ὥστε νὰ μὴ διακρίνωσι πλέον τὰ ἐν τῇ γῆ, μήτε πόλεις, μήτε πολιχνία (ἡ γῆ ἐφαίνετο εἰς αὐτοὺς, ὡς λέγουσιν, ἓνας ὄγκος ἀληθῶς "ἀόρατος καὶ ἀκατασκευάστος") ἀλλ' ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τοὺς Παρισίους ἐννέα λεύγας Γαλλικᾶς εἰς δύο σχε-δὸν ὠρῶν διάστημα.—ταχύτης; μὲ τὴν ὁποῖαν οὐδ' αὐτὴ τῶν ὀρνίθων ἢ πτερίσιν δύναται νὰ συγκριθῇ. Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη εὑρεσις καταγράφη εἰς τοὺς κώδη-κας τῆς Ἀκαδημίας, εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς βασιλείας, καὶ ἐδόθη εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἐπιμήθη παρὰ τοῦ μονάρχου ὁ εὐρετής μὲ δωρημάτων, καὶ μὲ τὸν τίτλον τῆς εὐγενείας. Δὲν ἔμεινεν ἄλλο παρὰ νὰ εὐρεθῇ καὶ ὁ τρόπος νὰ πηδαλιουχῆται ἡ σφαῖρα, καὶ νὰ κατευ-δύνηται ὅπου θέλει ὁ ἀναβάτης, καθὼς εἰς τὴν θάλασ-σαν τὰ πλοῖα. Καὶ τότε θέλουσι πλείον οἱ ἄνθρωποι ἐν ἀέρι, καθὼς καὶ ἐπὶ θαλάσσης. Ἐτὴν δευτέραν

ταύτην εὑρεσιν πολλοὶ τὴν θάλασσαν ἀδύνατον· ἄλλοι τὴν νομίζουσι δυνατὴν, ὡς καὶ τὴν πρώτην. Ὡς τούτων, ἡ Ἀκαδημία τοῦ Λουγδούνου ἐκήρυξε βραβεῖον γράσια τετρακόσια δι' ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελεν εὑρεῖ τὸν τρόπον νὰ πηδαλιουχῇ αὐτὰ τὰ νεοφανῆ ἐναέρια πλοῖα.

Ὁ κύριος Κάρολος ἀναφέρει, ὅτι, εἰς αὐτὸ τὸ ὑπερβολικὸν ὕψος εὐρισκόμενος, ἠσθάνθη τοσοῦτον ψῆχος, ὥστε νὰ πῆσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του ὁ κάλαμος, τὸν ὁποῖον ἐκράτει, διὰ νὰ σημειώσῃ τὰς μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις. Ἐδῶκεν ἀφορμὴν ἡ εἴρεσις αὐτῆ εἰς πολλὰ γελωιώδη συμβεβηκότα· διότι εἰς πολλὰ χωρία, ὅπου κατέβαινον αἱ σφαῖραι, βλέποντες οἱ κάτοικοι (ἄνθρωποι ἄγροικοὶ καὶ μηδεμίαν εἶδῃσιν ἔχοντες κατ' ἀρχὰς τοῦ τοιοῦτου) τοιοῦτους ὑπερμεγέθεις ἔγκους καταβαίνοντας κατὰ τῆς κεφαλῆς των, καὶ διευθυνομένους ὑπ' ἀνθρώπων, ἐντρομοὶ καὶ καταπεπληγμένοι, ἔφρουγον σταυροκοποῦμενοι, ὡς ὑπὸ δαιμόνων ἐλαυνόμενοι. Καὶ τοῦτο σὲ λέγω διὰ νὰ μὴν ἐκπλαγῆς, ἂν μὲ ἴδῃς κάμμιαν ἡμέραν καταβαίνοντα ἐπὶ σφαίρας εἰς τὸ δῶμά σου. Πολλοὶ πρίγκιπες ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους ἠθέλησαν νὰ ἀναβῶσιν, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἀφῆκεν ὁ βασιλεὺς διὰ τὸν ἐνδεχόμενον κίνδυνον. Αἱ ὠφέλειαι τὰς ὁποίας προσδοκῶσιν ἐξ αὐτῆς τῆς εὐρέσεως, εἰ μὲν εὐρεθῇ ὁ τρόπος τῆς πηδαλιουχίας, εἶναι, νὰ κάμνωσι πολλὰς ὁδοπορίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀεροπορίας εἰς βραχύτατον καιρῷ διάστημα, τὸ ὁποῖον συμβάλλει πολὺ νὰ συντέμῃ τὸν χρόνον τῶν ὅσων γίνονται διὰ ταχυδρόμων. Ἀλλὰ, καὶ ἂν αὐτὸς ὁ τρόπος δὲν εὐρεθῇ, αὐτὸ θέλει χρησιμεύσει πάντοτε (καθὼς φαντάζονται, εὐλόγως ἢ ἀλόγως δὲν ἐξέρω) εἰς νυκτερινὰ σημεῖα ἀπὸ στρατοπέδου εἰς στρατοπέδον ἐν καιρῷ πολέμου, εἰς πολιορκίας τειχῶν, καὶ λοιπὰ· ἐν δὲ καιρῷ εἰρήνης, εἰς τῶν φυσικῶν τὰς μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις.

Ἡ ἐπόμενον ἀρθρον εἶναι ἀπὸ τὸν κάλαμον τοῦ αὐτοῦ Χίου ἐμπόρου, ὅστις πρὸ μικροῦ ἐπεμψεν εἰς τὴν Ἀποθήκην τὴν περιγραφὴν τῆς Ἀφγανιστάν. Ἐγγράφῃ δὲ εἰς τὸ Ῥέστι, πόλιν ἐπὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης.

ΕΚΔΟΜΗ Εἰς τὴν ΝΟΤΙΟΑΓΓΛΙΚΗΝ ΠΑΡΑΛΙΑΝ ΤΗΣ ΚΑΣΠΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

Ἡ δυσάρετος ἐντύπωσις τοῦ περιηγημένου τὴν Περσίαν--Αἱ οἰκοδομαὶ χωρίων τε καὶ πόλεων--Ἡοικὴ σύγχυσις τῶν κοινωνικῶν τάξεων--Οἱ χωρικοὶ τῆς Περσίας--Μετοικεσίαι εἰς τὰ Ῥωσικὰ γῶματα--Ἡ πόλις Ἀρδεμπελίον--Μεταφορὰ εἰς τὴν Πετρούπολιν τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτῆς Ἀραβικῶν χειρογράφων.

Ἡ ΔΥΣΑΡΕΤΟΣ ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν λαμβάνει ὁ περιηγούμενος τὴν Περσίαν, προέρχεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν μὲ τὰ Κιρβάνια συνοδοπορίαν του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πρόσθετον ἀλλεπαλλήλων λόφων, ξηρῶν πεδιάδων, συνεχῶν βουνῶν ὅλων ἀδένδρων καὶ στερημένων πάσης βλαστήσεως, καὶ, τέλος, ἀπὸ μονοτονίαν τῆς φύσεως ἀηδεστάτην καταδλίβουσαν τὴν ψυχὴν. Διαβαίνων τὰς μὲ νιτρῶδεις ἐξαιθρήσεις ἐσκεπασμένους ἐρήμους,

ἀναμέσον τῶν ὁποίων ῥυαξ τὶς στενὸς καὶ μεμονωμένους περιφέρει ἐλικοειδῶς τὰ τεθολωμένα καὶ ἀλμυρὰ ὕδατά του, ζῆτει μὲ διακαῆ πόθον βάνιδα τινα ποτίμου νεροῦ, ἢ σκιερὸν τινα τόπον ὥστε ν' ἀποφύγῃ δι' ὀλίγην ὥραν τὰς φλογεράς τοῦ ἡλίου ἀκτίνας· ἀλλ' αἱ Αὐάσεις πολλάκις σπανίζουσιν ἐδῶ, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἐρήμους αὐτὰς τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀραβίας. Ἰὰ δὲ περικύκλω ὄρη, φύσεως τιτανώδους ὄντα, καὶ ἔμπλεα ἀπὸ θείων καὶ ἀρσενικῶν, καθιστάνουσι σπανιωτάτας τὰς πηγὰς γλυκέος ὕδατος· μάλιστα δὲ εἰς τὸ ἐνδότερον καὶ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Περσίας, ὅπου αἱ ἔρημοι, κατὰ πολὺ περισσότερον ἔκτεταμέναι καὶ ἀμμώδεις, εἶναι κεκαλυμμέναι καὶ ἀπὸ στρώματα πυκνὰ νίτρου. Ἡ μορφή τῶν πόλεων καὶ χωρίων δὲν προξενεῖ ὀλιγωτέραν ἐκπληξιν καὶ κατήφειαν εἰς τὸν περιηγητήν. Εἰς μίαν τὴν ζῆτει ν' ἀνακαλύψῃ μακρόθεν τὸ μέρος ὅπου μέλλει νὰ καταλύσῃ. Αἱ οἰκίαι κατεσκευασμέναι ἀπὸ λάσπην καὶ πλίνθους ὑπολευκοφαίους, μὴ ἔχουσαι ποτε πάτωμα, ἀλλὰ μόνον τὸ ἔδαφος καὶ δώματα ὀραλὰ καὶ χαμηλὰ, δὲν ἐξέχουσι τῆς γῆς παρὰ ὅταν φθάσῃ τις πλησιέστατα. Αἱ τῶν πόλεων οἰκοδομαὶ δὲν διαφέρουσι κατὰ τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς ἀπὸ τὰς χωρικὰς οἰκίας· αὐταὶ παρουσιάζουσιν ὄψιν θλιβεράν, μονότονον, καὶ ἐξωτερικὴν κοινωνικὴν ἀθλιότητα, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀντισταθμίζονται ποσῶς εἴτε ἀπὸ τὴν ζωηρότητα τῆς κινήσεως τῶν ἀνθρώπων, εἴτε ἀπὸ τὴν καθαριότητα τῶν ἀγυιῶν, ὡς ἐπιτοπλεῖστον στενῶν καὶ πεπληρωμένων μὲ λάσπην, βόρβορον, καὶ θνησιμαῖα. Ἐν τῶν χαρακτηριστικωτέρων σημείων τῶν ἡθῶν τοῦ λαοῦ εἶναι, νομίζω, καὶ ὁ τρόπος τοῦ οἰκοδομεῖν. Τὸ ἐξωτερικὸν εὐτελὲς καὶ πενιχρότατον σχῆμα τῆς Περσικῆς οἰκίας· τὰ περικύκλω αὐτῆς ἀργιλλώδη τείχη· ἡ κατωφέρεια τῆς εἰσόδου διὰ θύρας στενῆς καὶ ἀκαλλωπιστοῦ· ἡ παντελής ἔλλειψις παραθύρων ἐπὶ τῶν ῥυμῶν, καὶ ἡ μυστικότης, ἡ κύκλω αὐτῆς κυριεύουσα, ἐμφανίζουσιν ἰκανῶς τὴν φύσιν τῶν ἔθιμων καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ βίου, τὴν στυγνὴν καὶ ἀδυσώπητον δεσποτείαν τοῦ οἰκοκυρίου, καὶ τὴν ὑπόκλισιν τῶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του ὑπαυμένων. Ἀποδεικνύουσι δὲ προσέτι καὶ τὴν γενικὴν ταπεινότητα καὶ δουλοπρέπειαν, ἧτις ἀναγκάζει τὸν Ἀσιανὸν εἰς τὸ νὰ προσποιῆται διηνεκῶς, καὶ νὰ κρύπτῃ ἀπὸ τὰ ὄμματα τῶν μεγάλων καὶ τῆς κυβερνήσεως τὴν κτηματικὴν καὶ χρηματικὴν του κατάστασιν, αἰτινες ἐμποροῦν νὰ καταμνησθῶσιν ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν ἑαυτοῦ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ οἴκου του.

Καθὼς αἱ μεγαλοπόλεις δὲν διαφέρουσι τῶν κομποπόλεων καὶ χωρίων κατὰ τὴν κτίσιν τῶν οἴκων, οὕτω καὶ τὰ ἡθῆ καὶ ἔθιμα καὶ οἱ τρόποι καὶ τὸ ὕψος καὶ αἱ προλήψεις ἐπίσης εἶναι κοινὰ εἰς τὸν ἄγροικον χωρικὸν καὶ εἰς τὸν ἐξευγενισμένον πολίτην. Μία τῶν ἀξιολογωτέρων παρατηρήσεων, τὴν ὁποίαν ἐμπορεῖ καθ' εἰς νὰ κάμῃ εἰς τὴν Περσίαν, εἶναι καὶ ἡ τῶν ἡθῶν ἰσότης, ἡ ἡθικὴ σύγχυσις τῶν κοινωνικῶν τάξεων. Ὁ πλούσιος καὶ ὑψηλὴν θέσιν κατέχων Πέρσης διακρίνεται

τοῦ πτωχοῦ καὶ ποταποῦ τεχνίτου μόνον ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν τῆς ἐνδυμασίας, τὴν λαγούρινον ζώνην, ἢ ἀπὸ τοὺς ὀπισθεν αὐτοῦ συρομένους ὑπὲρ ἑτάς. Ἄλλη διαφορά μεταξὺ αὐτῶν δὲν ὑπάρχει· ὁ τρόπος τοῦ ἐκφράζεσθαι, τοῦ κολακεύειν, τοῦ ἀπατᾶν, εἶναι εἰς ἀμφοτέρους κοινός. Ἡ ὑπουλότης, ἡ φυσικὴ πρὸς τὸ ψεῦδος γενικὴ ἐπιπρόεπεια, ἡ ἀξυτῆς τοῦ νοῦς, ἡ φαυλότης τῶν αἰσθημάτων, καὶ ἡ ἀναίδεια, εἶναι ἰδιώματα ἔθνικα, τὰ ὁποῖα κατέχουσιν εἰς τὸν ἴδιον βαθμὸν καὶ ὁ πολίτης καὶ ὁ χωρικός· προέρχεται δὲ ἡ μεγάλη αὐτῆ διαφορά κυρίως ἀπὸ τὴν κυβερνήσιν, ἧτις εἶναι ἡ πλέον ἀτακτος καὶ ἡ πλέον καταπιεστικὴ ἀφ' ὅσων ὑπῆρξαν ποτέ. Ἡ τυραννία αὐτῆ ἐξωμάλεσε τὰς κοινωνικὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν κατοίκων· ἴσως διότι ἅπαντες αἰσθάνονται, τὸν τρόπον τινὰ ἐνστικτωτικῶς, τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις των, καὶ νὰ ὑπερασπίζωνται κατὰ τῶν καταχρήσεων καὶ αὐθαριετῶν ἔργων τῶν δικοκόντων. Ἡ ταυτότης λοιπὸν τῆς καταστάσεως τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας συνεπέφερε δεσμὸν συμπαθητικόν, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁμοιότητα ἡθῶν, ἀναμεταξύ των. Ἀλλὰ τοῦτο ἡ ἴδια αὐτῆ αἰτία γενεῖ τὸν σχηματισμὸν τῶν κοινοτήτων, τῶν συμμοριῶν, καὶ ἄλλων τοιοῦτων ἀμυντικῶν ἐταιριῶν. Εἰς δὲ τὴν Περσίαν, ἅπαντες λογιζόμενοι ἀνδράποδα τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ καθυποβιβημένοι ἐξίσου εἰς τὴν ἀπόλυτον του βόλησιν, ἀποτελοῦσι μὲν ὁμοειδὲς σῶμα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἔχωσι καὶ τὴν ἀπαιτούμενην ἀρετὴν διὰ νὰ ἐνεργήσωσι ποτὲ ἀντίστασιν τινα ὄχι κατὰ τῆς ὑπερτάτης ἀρχῆς, ἀλλ' οὔτε κατὰ τῶν Σατραπῶν, οἵτινες συνήθως κατατυραννοῦσιν αὐτοῖς.

Μεταξὺ Ταυρίδος καὶ τῶν συνόρων τῆς ἐπαρχίας Γηλανίου ὑπάρχει ἡ πόλις Ἀρδεμπελίον, τοποθετημένη ἐν τῷ μέσῳ κοιλάδος ἡμικαλλιεργημένης, καὶ περιφραγμένης ἀπὸ ὄρη ὑψηλὰ, καταγόμενα ἀπὸ κλάδων τῶν Καυκασίων. Ἡ κοιλάς αὐτῆ ὁμοιάζει ὄλας τὰς λοιπὰς πεδιάδας τῆς Περσίας, περιέχουσα δηλαδὴ χωρία κατακημένα, καὶ πάμπολλα ἀκατοίκητα, πανέρημα καὶ κατηδαφισμένα,--χάρις εἰς τὸ δικαιοκτικὸν σύστημα τῆς κυβερνήσεως τοῦ Σάχ. Τὰ Περσικὰ χωρία ἀνήκουσι πάντοτε εἰς ἰδιώτας. Οἱ χωρικοὶ εἶναι ἡ ἡμισιασταὶ ἢ κτήτορες. Ὅποταν ἐργάζονται ὡς ἡμισιασταὶ, ὀφείλουσιν νὰ δίδωσι κατ' ἔτος τὸ ἡμισιὸν τῶν προϊόντων εἰς τὸν κτήτορα τῆς γῆς, καὶ τὸ δέκατον εἰς τὴν κυβερνήσιν· τὸ δ' ἐπίλοιπον μένει εἰς αὐτοὺς· ἀλλὰ πολλάκις συμβαίνει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην νὰ λάβῃ ἔκτακτον χρεῖαν χρημάτων, καὶ τότε οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου χρεωστοῦν νὰ συνεισφέρωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας του ταύτας, προσφέροντες εἰς αὐτὸν μέρος τοῦ καρποῦ τῶν ἰδρώτων των· ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον τοῦτο· ἡ κυβερνήσις ἐπιβάλλει καὶ φόρους ἐκτάκτους· βασιλικοὶ ὑπῆρται ἡ ἀπλῶς στρατιῶται ἀποστέλλονται πρὸς εἰσπραξίν των φόρων τούτων. Ὁ δύστηνος χωρικός βιάζεται νὰ ὑπεβίβῃ ἀγογγύστως εἰς τὰς ἀπαιτήσεις των, ὑποφέρων ἀλλόως ὅσας κακώσεις καὶ καταχρήσεις εὐαρεστηθῶν

νὰ πράξωσι κατ' αὐτοῦ. Πολλάκις οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου, καταπιεσμένοι διτῶς καὶ ἀπὸ τὸν κάτοχον τοῦ χωρίου, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπαρχιακὴν ἐξουσίαν, ὄραπετεύουσιν ὅταν ἴδωσι τέλος πάντων ὅτι εἶναι ἀδύνατον πλέον εἰς αὐτοὺς νὰ ζήσωσι ὑπὸ τοσαύτην τυραννίαν, μεταναστεύοντες μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν ἢ ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, καὶ ζήτουντες ἀλλὰ μὴ εὐρισκόντες πώποτε ἐντελῆ ἀσφάλειαν καὶ ἐγγύησιν τῶν ἀτόμων καὶ ὑπαρχόντων των· τοιοῦτοτρόπως ἠρημώθησαν αἱ παρὰ τὰ σύνορα τῆς Ῥωσο-περσίας χῶραι, ἐγκαταλειφθεῖσαι μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1828, μάλιστα παρὰ τῶν Ἀρμενίων, οἵτινες, καθὼς ἀλλόθρησκοι, καὶ πλέον εὐκατάστατοι τῶν Μωαμεθανῶν, κατεπιέζοντο καὶ περισσότερον, καὶ ὠφελήθοντες τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀδείας τῆς Ῥωσσίας, μετέωκισαν ἐπέκεινα τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, διαχωρίζοντες σήμερον τὴν Περσίαν ἀπὸ τὰς νεωστὶ κατακτηθείσας παρὰ τῶν Ῥώσων χῶρας. Ἐκεῖσε εὐρηκῶν γῆν ἐτοίμην νὰ τοὺς δεχθῆ, καὶ πλεονεκτῆματα διάφορα, μὲ χρηματικὰς βοηθείας διὰ τὴν ἀποκατάστασιν των. Πολλότατα χωρία τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀρδεμπελίου ἐκατοικοῦντο ἀπὸ Χριστιανούς, οἵτινες, βαρυνθέντες τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς Περσίας, κατέφυγον ἐκεῖ· καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐστερήθη ἡ Ἀτροπατηνὴ ὑπὲρ τὰς 35,000 βιομηχανικῶν καὶ γεωργικῶν βραχιόνων ἀλληλοδιαδόχως.--Κατὰ τὴν ἴδιαν σχεδὸν ἐποχὴν μετέβησαν περὶ τὰς ὀγδοήκοντα χιλιάδας ψυχῶν Ἀρμενίων καὶ Ἀρμενοκαθολικῶν ἀπὸ τὸ πασσαλίον τοῦ Ἐσδρουμίου εἰς τὰς Ῥωσικὰς ἐγκτήσεις.--Ὁ ἀροτροπὸνος οὗτος λαὸς ἐξεπλήρωσε θάυμασιως τῆς Ῥωσσίας τὴν ἐπιθυμίαν, ἧτις, ἔχουσα ἐκτεταμένην χώραν πρὸς νότον τῆς Γεωργίας καὶ εἰς Ἀρμενίαν, εἶχε καὶ ἀνάγκην μεγίστην λαοῦ συνοικιστικοῦ, καὶ μάλιστα γεωργικοῦ, ὅπως εἶναι ὁ ἀπὸ τὴν Τουρκίαν καὶ Περσίαν ἐκεῖσε μεταβίβας καὶ ὀλονὸν μεταβιβαζόμενος.

Ἡ πόλις Ἀρδεμπελίον κατοικεῖται σήμερον ἀπὸ 30,000 περίπου ψυχῶν· πρὸ διακοσίων ἐτῶν περικεῖτε τετράκις τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, κ' ἐλογίζετο μία τῶν κυριωτέρων καὶ εὐπλεεστέρων πόλεων τῆς Περσίας. Ἐδῶ ἐγεννήθη καὶ διέπρεψεν ὁ τῆς δυναστείας τῶν Σεφιαβιανῶν Σεμελιωτής, ὁ Σέχ--Σεφῆς, ὁ εἰσάξας τὴν αἵρεσιν τῶν Σιῖδων ἢ τοῦ Ἀλῆ εἰς Περσίαν, καὶ κατὰ στήσας αὐτὴν θρησκείαν ἔθνικην. Ἡ ἐμπόριον τοῦ Ἀρδεμπελίου εἶναι ἀπλῶς διακομιστικόν· ἡ πόλις, διὰ τὴν γεωγραφικὴν τῆς θέσιν, χρησιμεύει ὡς ἀποθήκη τῶν Ῥωσικῶν πραγμάτων, αἱ ὁποῖαι στελλόμεναι ἀπὸ τὸ Ἀστραχάνιον ἀποβιβάζονται εἰς τὸν λιμένα τῆς Περσίας Ἀσταρᾶ, 10 παρασάγγας (35 περίπου μίλια) ἀπέχοντα τῆς πόλεως ταύτης, ὅπου καὶ μετακομίζονται ἐπὶ φορηγῶν ζώων.

Καθὼς ὄλαι αἱ λοιπαὶ πόλεις τῆς Περσίας, τὸ Ἀρδεμπελίον εἶναι ὠχυρωμένον· τὰ τείχη τῆς εἶναι κατὰ τὴν γενικὴν συνήθειαν ἀπ' ἀργίλλου κατεσκευασμένα, ἀλλ' ἐτοιμόρροπα διὰ τῆς ἀμερικνίας καὶ ἀναρρηγίας

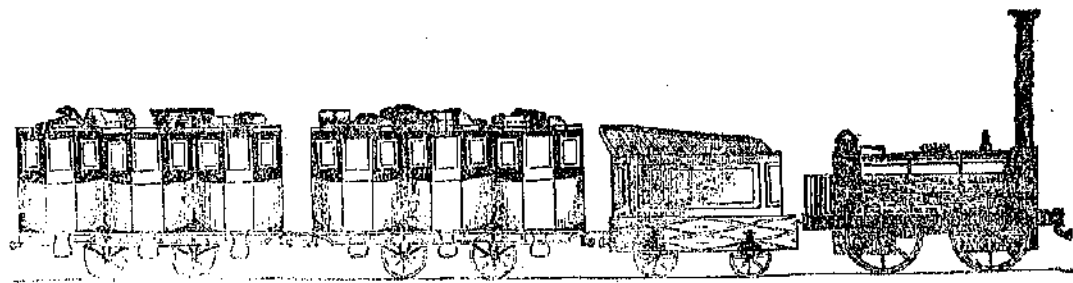
τῆς κυβερνήσεως. Ὅτε κατὰ τὸ 1828 ἔτος εἰσέβαλεν ὁ Ῥωσικὸς στρατὸς εἰς τὴν Ἀτροπατηνὴν, μετὰ πολλῶν ἄλλων πόλεων τῆς ἐπαρχίας παρεδόθη καὶ ἡ πόλις αὕτη, πεποιθότων τῶν κατοίκων ὅτι τὰ τείχη των δὲν ἦσαν ἱκανὰ ν' ἀνθῆξωσιν εἰς τὴν ἐξολοθρευτικὴν ἐνέργειαν τῶν πυρφόρων σφαιρῶν τοῦ Ῥωσικοῦ πυροβολικοῦ. Ὁ ἀρχηγὸς Ῥώσος, εἰσελθὼν εἰρηνικῶς εἰς τὴν πόλιν, ἔκαμε λείαν τὴν λαμπρὰν βιβλιοθήκην τῶν ἀνατολικῶν χειρογράφων, τὴν ὁποίαν οἱ Σαφαβιανοὶ βασιλεῖς εἶχον μετὰ πολλῶν ἐξόδων συλλέξει καὶ παρακαταθέσειν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σέχ-Σεφῆ λαμπρὰν, λέγου, ὅχι διὰ τὴν πληθὺν τῶν βιβλίων, ἀλλὰ διὰ τὴν σπανιότητα αὐτῶν, καὶ διὰ τὸ θαυμαστὸν κάλλος τῶν χαρακτῆρων των· ὁ στρατηγὸς, προφασισόμενος ὅτι ἔλειπον αὐτὰ εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν τῆς Πετραυπόλεως βιβλιοθήκην, εἶπεν εἰς τοὺς Μουλάδας, ὅτι ἐχρεώσεται νὰ τὰ πέμψῃ ἐκεῖ διὰ ν' ἀντιγραφῶσιν, καὶ πάλιν νὰ τὰ ἐπαναστρέψωσιν εἰς αὐτούς. Μετὰ πολλοὺς χρόνους ὑστερον, ἀπαιτήσαντες τὰ πολύτιμα ταῦτα χειρογραφα, ἔλαβον ἀπόκρισιν ὅτι, ἐπειδὴ τὸ ἔργον τῆς ἀντιγραφῆς ἐκρίθη πολὺ πονον, ἀπεφασίσθη νὰ μένωσι διαπαντὸς εἰς τὴν Ῥωσικὴν καθέδραν, ὅπου θέλουσιν προφυλάττεσθαι καλῆτερον παρὰ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀρδεμπελίου. Οἱ δυστυχεῖς Μουλάδες ἐξακαλουθῶν ὅμως νὰ τρέφονται πάντοτε μὲ τὴν κενὴν ἐλπίδα, ὅτι τὸ φιλαλογικὸν ταῦτα κειμήλιον, ἂν καὶ διὰ τοῦ δικαιώματος τῶν ὀπλων ἀποκτηθῆν, θέλει μεταπεμφθῆν ἕνα καιρὸν εἰς τὴν Περσίαν. Ἀντίτυπά τινα μόνον τοῦ Κορανίου, καὶ ὅλην τὴν ἐντέλειαν χειρογεγραμμένα, ἀπέδθησαν εἰς τὸ τζαμίον μὲ τινα ἱστορικὰ καὶ ποιητικὰ Ἀραβοπερσικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα, ἐν καιρῷ τῆς ἀλώσεως, ἐμέθθησαν κατ' ἀγαθὴν τύχην ἀνὰ χεῖρας διαφόρων κατοίκων τῆς πόλεως εἰς ἀνάγνωσιν, καὶ οὕτως ἐσώθησαν τῆς ἀρπαγῆς.

Ὁ ναὸς τοῦ Σέχ-Σεφῆ εἶναι ἀναμφιβόλως τὸ πλεονάζιον πριεργον θρησκευτικὸν μνημεῖον τῆς Περσίας. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτῆ εἶναι σχήματος μεγαλοπρεποῦς, καὶ τῶς ἔως Ἀραβικῆς ἀρχιτεκτονικῆς καθαρᾶς. Δυστυχῶς ὅμως τὸ μέγιστον μέρος αὐτῆς εἶναι βεβλαμμένον, καὶ

πολλαχοῦ κατηδαφισμένον. Πολλοὶ ἐκ τῶν θόλων κατηρειπώθησαν, καὶ τοῖχοι πανταχόθεν ἠφανίσθησαν ὁ μεσαῖος θόλος, ὃν εἰς πολλὰ μέρη διεσχισμένον, θέλει δυσκόλως ἀνθῆξαι εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα σεισμόν. Οἱ σεισμοὶ ὑπῆρξαν ἀείποτε δλέθριοι εἰς τὴν βόρειον Περσίαν· ἡ Ταυρίς κατηδαφίσθη τετράκις· τὸ Ἀρδεμπελίον, τὸ Χοῦ, τὰ Οὐρμια, καὶ διάφοροι ἕτεροι πόλεις τῆς Ἀτροπατίου Μηδίας ὑπέφερον τὰ πάνθεινα. Πρὸ τριῶν ἐτῶν τὸ ἡμισυ τῆς Ναχοϊανῆς (Natchevan), ἐπὶ τοῦ Ἀράξου τοποθετημένης, ἀνετράπη δεινῶς καὶ χωρία ὀλόκληρα, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀραράτ κείμενα, κατεπλάκωθησαν ἀπὸ παμμεγέθη θραύσματα βράχων καὶ γηίνων ἀποτριμμάτων διὰ μίαν πεσόντων ἀπὸ τὰς πλευράς τοῦ ὄρους, τὸ ὁποῖον ἐθαυρήθη πάντοτε ὡς κέντρον ὅλων τῶν ὑπογείων σπαραγμῶν, οἵτινες παρήγαγον κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἰς τὴν χώραν ταύτην τσαυτὰ καταστρεπτικὰ ἀποτελέσματα. Ἡ κατάπτωσις δὲ τοῦ Σεφικῆ ναοῦ εἶναι ὅχι μόνον ἔργον τῶν ἀλλεπαλλήλως συμβάντων σεισμῶν, ἀλλ' ἔτι καὶ τῆς ἀφροντισίας τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς ἀναληθσίας καὶ ἀπαθείας ἀδιαφορίας τῶν κατοίκων τοῦ τόπου. Χίλια Τομάνια (50 χιλιάδες γρόσια) ἐχαρίσθησαν ἀπὸ τὸν Ῥώσον στρατηγὸν πρὸς ἐπισκευὴν τῶν προφυλαίων τοῦ ναοῦ· ἀλλὰ μόλις τὸ ἡμισυ τῆς ποσότητος ταύτης ἐδαπανήθη· τὸ ἄλλο ἡμισυ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πουργίον τῶν κλῶν Μουλάδων, τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὸν ναὸν.

Τὰ μνημεῖα τοῦ Σέχ-Σεφῆ καὶ Σάχ Ἰσμαήλ, ὡσαύτως καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, εἰς τὸ τζαμίον εὐρισκόμενα, εἶναι κατεσκευασμένα ἀπὸ ἔβενον, μὲ ψηφίδας μαργαριτίδων καὶ καλαϊδων (γαλαξοπετρῶν) ἐντέχνως κεκαλυμμένα, καὶ ἐπεστηριγμένα εἰς ὑπόθεμα ἐπίσης ἔβενινον. Τὸ δὲ σχῆμα αὐτῶν εἶναι ἀπλοῦστατον παραλληλόγραμμον.

Ὁ Μωαμεθανικὸς οὗτος ναὸς μετὰ τῶν τάφων τῶν Σαφαβιανῶν ἡγεμόνων, καὶ τῶν ὀλίγων λειψάνων τῆς πλουσίας καὶ μοναδικῆς τῶν χειρογράφων βιβλιοθήκης, εἶναι τὰ μόνον ἀντικείμενα, ὅσα ἐμποροῦν νὰ ἐκκύσωσι τὴν προσοχὴν τοῦ περιηγητοῦ εἰς τὴν πάλαι κλεινὴν πόλιν τοῦ Ἀρδεμπελίου. Ἐπαται ἡ συνέχισις.

Μετακινήτικη Μηχανή, καὶ μέρος σειρᾶς ἀμαζῶν πρώτης τάξεως. (18ε Σελ. 97-99.)